Renkli

OKUL ANSİKLOPEDİSİ

Sayı: 14 Fiyatı: 100 kuruş

1971-1972 ÖĞRETİM YILI PROGRAMLARINA GÖRE HAZIRLANMIŞTIR

KAPAKTAKİ PADİŞAH

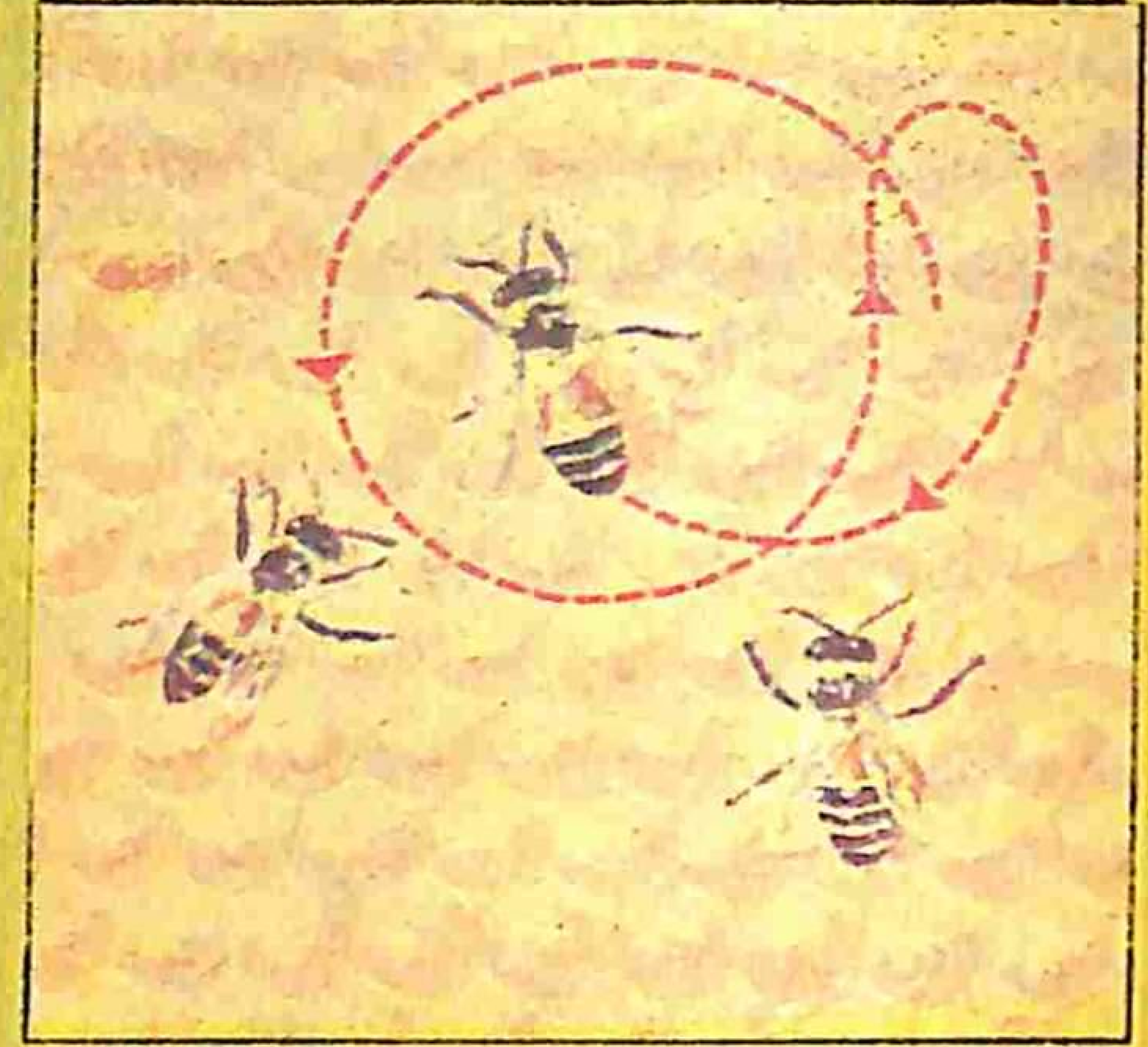

4. Mehmet devletin en kötü durumunda bile ava giderdi

Devletin en kötü zamanlarında bile ava giden ve kendisinden avı bırakıp devlet işlerine bakmasını isteyenleri tersleyen 4. Mehmet'e "Avcı" adının verilmesi bu aşırı tutkusundandır. Deli İbrahim'in oğlu olan Avcı Mehmet daha 6 yaşında iken tahta çıkmıştı (1648). Ne onun ne de çok genç olan annesinin devleti yönetecek güçleri yoktu. Bu nedenle bir süre Osmanlı İmparatorluğu Avcı Mehmet'in büyükannesi Kösem Sultan'la onun adamları olan zorbaların elinde kaldı. Daha sonra Avcı Mehmet'in annesi Turhan Sultan'ın eline geçen iktidar aşırı av tutkusu ve yeteneksizliği yüzünden hiç bir zaman 4. Mehmet'e nasip olmadı. Saltanatının ortalarında, Köprülüler zamanında yaşanan parlak dönem ise bir rüya gibi gelip geçti. Sonunda Osmanlı İmparatorluğu uçurumun kenarına kadar geldi. Av tutkusundan bıkanlar, onu tahttan indirdiler. (1687). Bir süre hapishanelerde yaşadıktan sonra 1693 yılında öldü.

Bunları biliyor musunuz?

Arıların zekâsı

Bildiğimiz gibi, arılar, hayvanlar arasında iş bölümü ile çalışan, düzenli yaşayanların başında gelir. Arıların bir başka özelliği de birbirleri ile işaretleşmesi, isteklerini bu işaretlerle anlatmasıdır. Örneğin, bir arı çiçeğin yerini tanımlarken eğer çiçek yakında ise kendi çevresinde dönmekte ve dönerken aynı yerde durmaktadır. Durduğu yön çiçeklerin bulunduğu yeri göstermektedir. Çiçekler uzakta ise arı 8 sayısına benzer bir şekil çizmektedir. Bu şekli çizerken kuvruğunu aynı yönde tutmakta, bu yön ise çiçeklerin bulunduğu yeri göstermektedir. Kovandaki arılardan bir grup önceden keşfe çıkarak çiçeklerin bulunduğu yeri öğrenmekte ve tekrar kovana dönerek diğer arılara çiçeklerin yerini bu işaretlerle anlatmaktadır.

Filipinlerde 70 dil konuşuluyor

Uzakdoğuda 7 bin ada üzerinde kurulmuş olan Filipin Cumhuriyetinin en ilginç yönü, burada 70 değişik dil konuşulmasıdır. Resmi dilinin adı tagalog olan Filipinler'de ticarette ve uluslararası yazışmalarda İngilizce kullanılmaktadır. Halk ise bulunduğu yere göre geleneksel dilini kullanır. Bugün nüfusu 38 milyonu aşan Filipinlerdeki bu özellik burada yaşayan bir insanın birden fazla lisan bilmesine yol açmıştır. Özellikle devlet kuruluşlarında çalışanlar birçok dil bilmekte, ya da bunlar en çok dil bilenlerden seçilmektedir. Filipinlerin en büyük kenti olan Manila'da bir mahallede bir çok dil konuşulduğu gibi kentin çeşitli semtlerinde ayrı ayrı diller konuşulmaktadır.

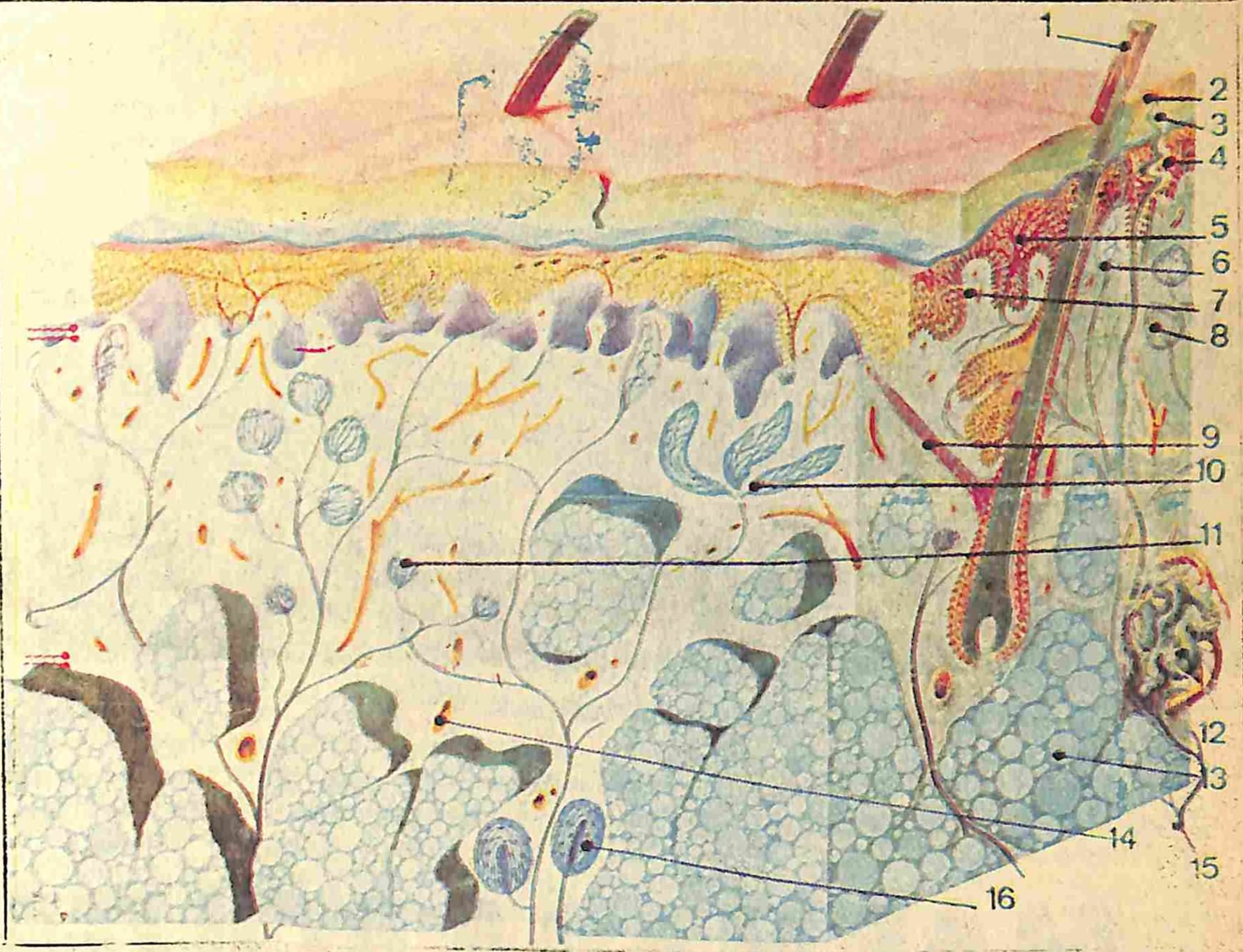

Filipinler Uzakdoğu'da adalar üzerinde kurulmuş bir devlettir.

Renkli OKUL ANSİKLOPEDİSİ
Veb Ofset A.Ş. adına sahibi: HALDUN SİMAVİ
Genel Yayın Müdürü : Necati Zincirkıran
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü : Zeki Domaç
Müessese Müdürü : Kemal Kınacı
•İdare: Alay Köşkü Caddesi Cağaloğlu - İstanbul •Basıldığı yer: Veb Ofset Matbaası-İstanbul •Telefon: 26 60 00

Derinin yapısı

Derinin yapısı yandaki gibidir: A. Üst deri, B. Alt deri, C. Hassas doku-1. Kıl, 2. Gözenekler, 3. Ölü hücreler. 4. Malpiki tabakası, 5. Sinir iplikçiklerinin sonu, 6. Dokunma cisimcikleri, 7. Alt deri girintisi, 8. Kraus cisimcikleri, 9. Ürperme kası, 10. Ruffini cisimcikleri, 11. Golgi cisimcikleri, 12. Ter bezleri, 13. Yağ tabakası, 14. Kıl dipleri, 15. Sinir iplikçikleri, 16. Pasini cisimcikleri.

Dokunma duygusu organımız: DERİ

Tüm vücudumuzu saran deri dokunma duygusu organımızdır. Diğer görevi de vücudun korunmasıdır. Üst deri ve alt deri olmak üzere iki kısımdan meydana gelmiştir. Derinin dış kısmındaki üst deri kornea ve malpiki tabakalarına ayrılır. Kornea tabakası derinin en üst bölümüdür ve buradaki hücreler ölüdür. Malpiki tabakası derinin hayatsal olaylarının olduğu bölümdür. Kıl ve tırnaklarla hayvanlardaki boynuzlar bu tabakadan çıkar. Ter ve yağ bezleri de buradadır.

Kan damarları ve sinirlerle dolu olan bu tabakada kıl ve tırnakların kökleri bulunur. İpliksel bir yapıya sahiptir.

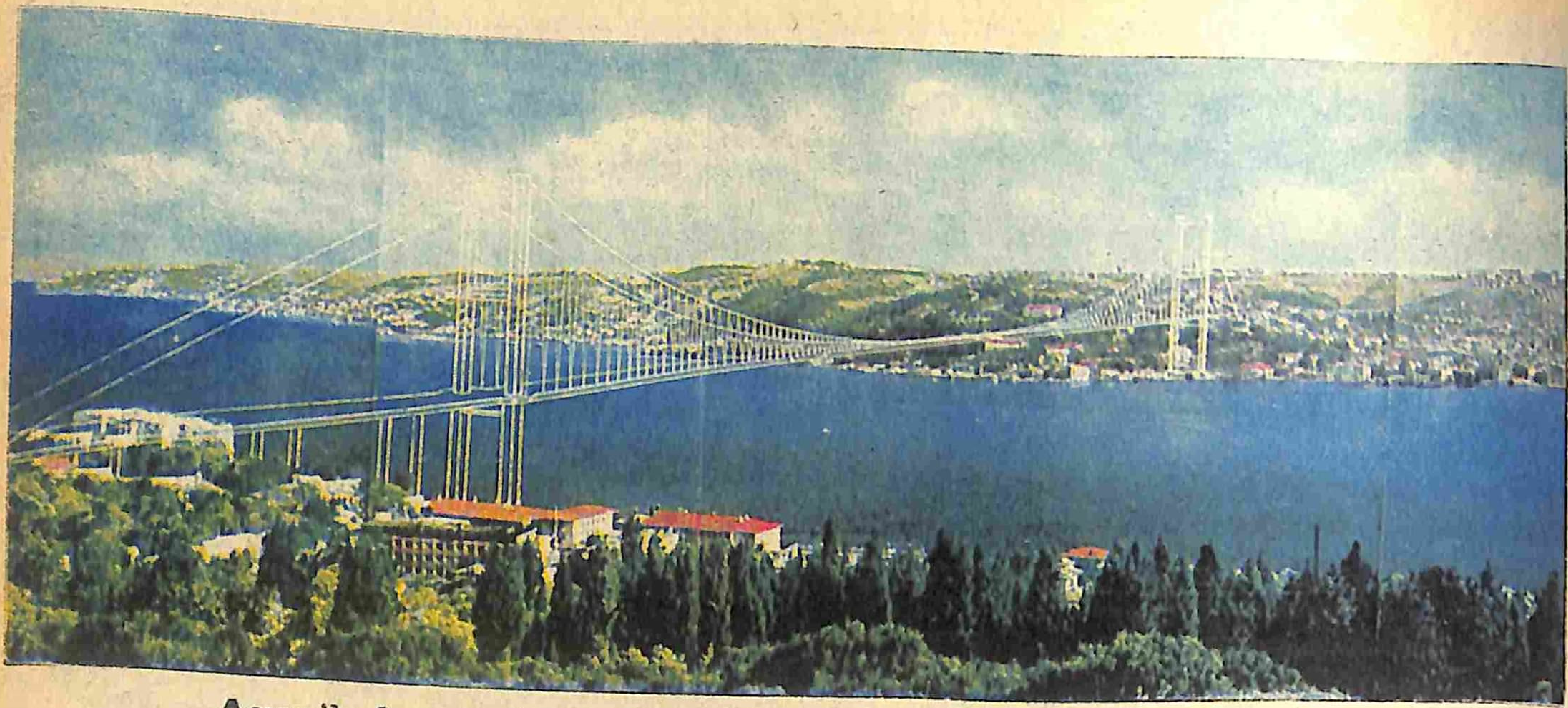
Üst deri ile alt derinin birleştiği girintilerde, sinirlerin sonu olan yumaklar vardır. Dokunma duygusunu "Dokunma cisimcikleri" denen bu yumaklar alır.

Deri, dokunma ve korunma gibi görevlerinin yanında solunumda ve zararlı maddelerin dışarı atılmasında da yardımcı olur.

Elimizin duyarlığı

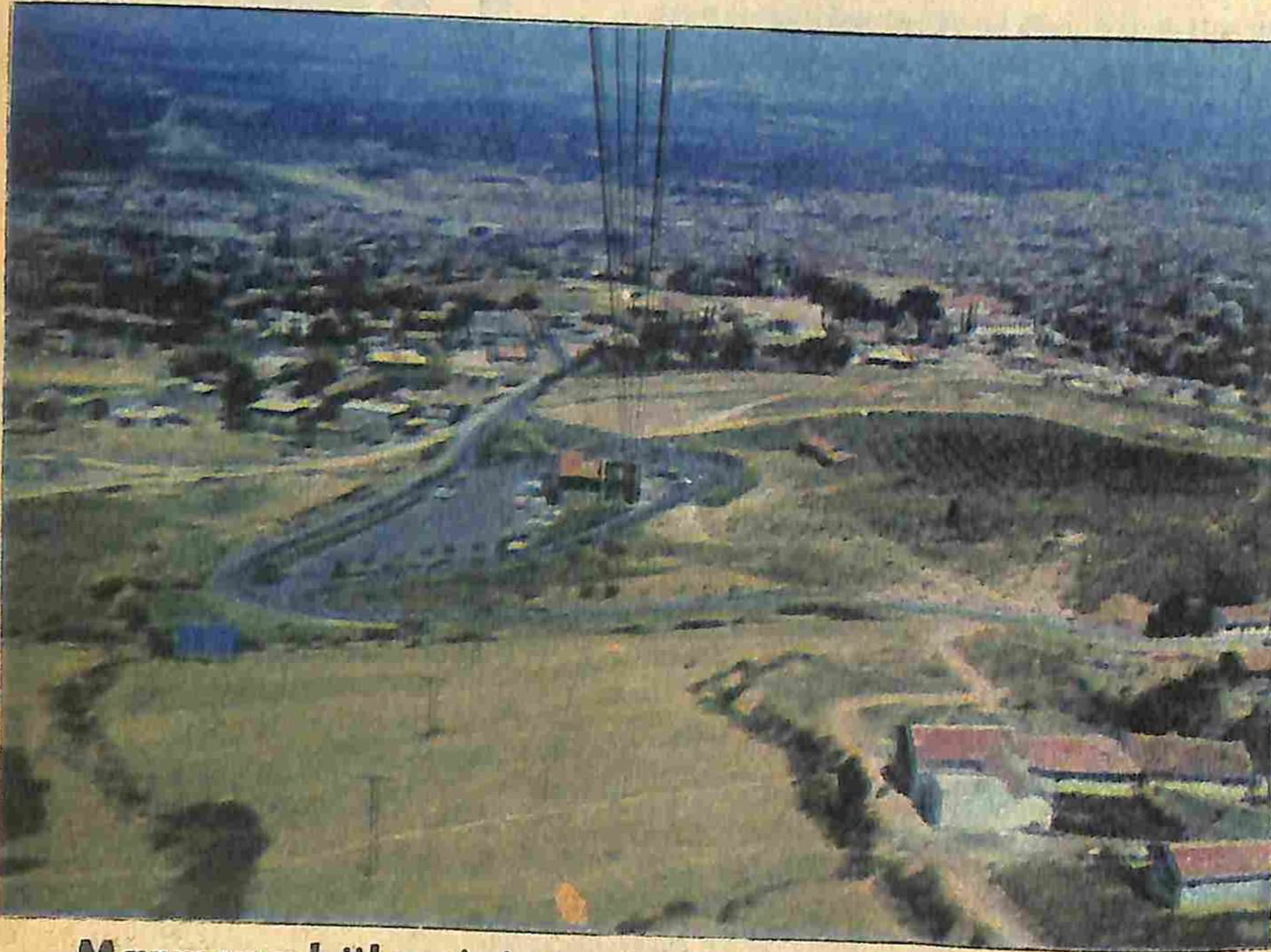
Deride bulunan dokunma cisimcikleri ile dokunma duygusunu alırız. Dokunma cisimciklerinin en çok olduğu yer elimizdir. Bu nedenle vücudumuzun en hassas yeri de elimizdir. Elde bir santimetrekarede 200 sinir ucu bulunmaktadır. Ancak elin her yeri aynı duyarlıkta değildir. Elimizin duyarlılığı yukarıdaki şekilde gösterilmiştir. Şekildeki koyu yerler açık yerlerden daha duyarlıdır.

Asya ile Avrupa böyle birleşecek

Marmara bölgesinin ve yurdumuzun en kalabalık kenti İstanbul'dur. İstanbul'un en büyük özelliklerinden biri de Asya ile Avrupa kıtalarının birbirine en yakın olduğu yerde bulunmasıdır. İnşaatına başlanan boğaz köprüsü bittiği zaman Asya ile Avrupa kıtaları yukarıdaki gibi birleşecektir.

MARMARA BÖLGESİ

Marmara bölgesinin en büyük ikinci kenti: BURSA

Marmara bölgesinin İstanbul'dan sonra en büyük kenti Bursa'dır. Bir tarım ve ticaret merkezi olan Bursa tarihi ve turistik güzellikleriyle yurdumuzun da önemli kentlerinden biridir. Bursa, nüfusu 200 bini aşan kentlerimiz arasındadır...

Marmara bölgesi, Marmara denizinin çevresi ile Trakya'yı kapsar. Doğal yapısı yeknesaktır. Endüstri bakımından da yurdumuzun en gelişmiş bölgesidir.

Doğal yapısı

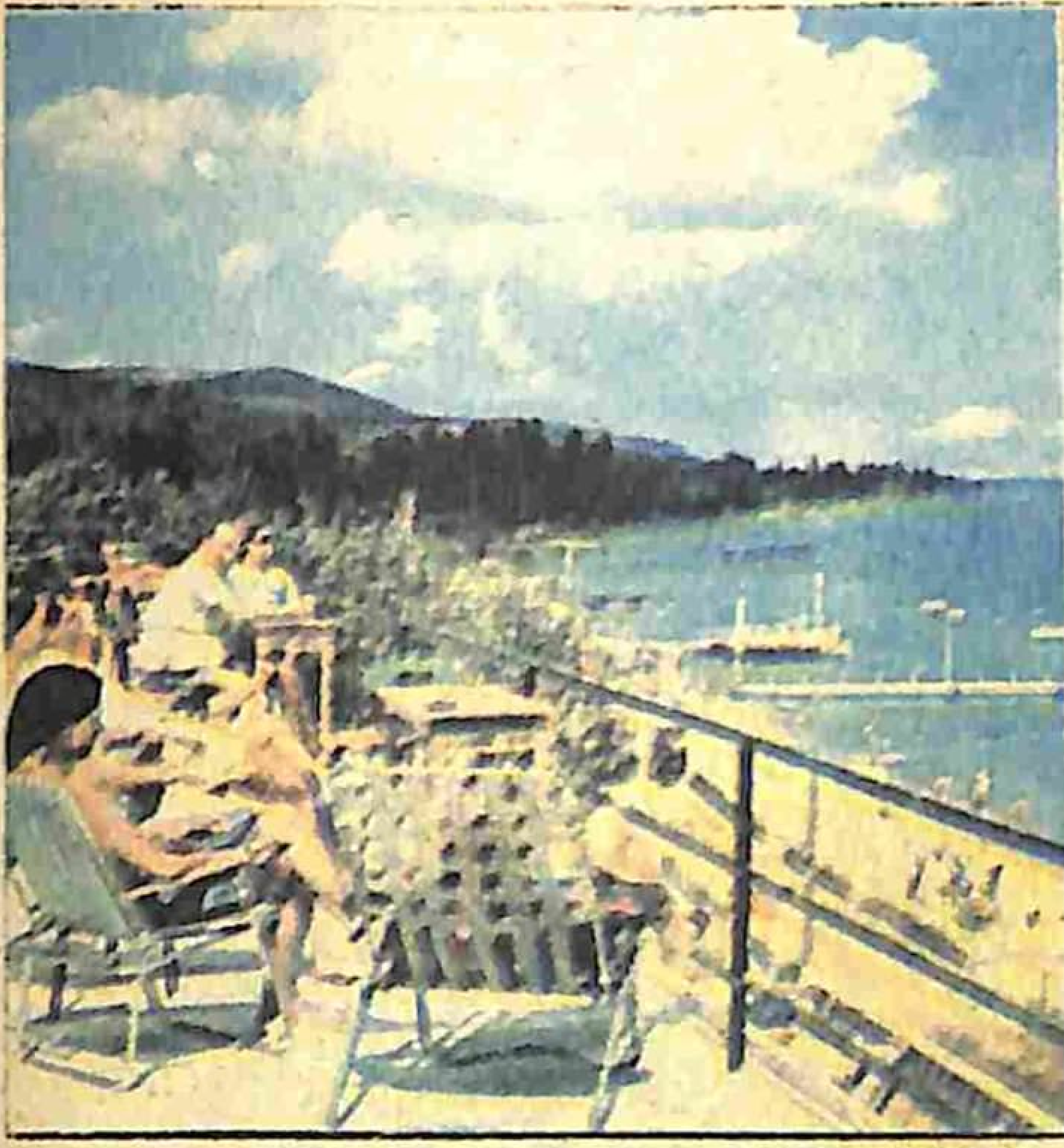
Ortalama yüksekliği öteki bölgelerimizden daha az olan Marmara bölgesi, ovalar bakımından yurdumuzun en zengin yeridir. İklimi, Karadeniz iklimi ile Akdeniz iklimi arasında geçiş teşkil eder. Bu bölge de üç bölüme ayrılarak incelenir.

KOCAELİ - ÇATALCA BÖLÜMÜ

Burası genellikle bir yayla görünümündedir. Aydos dağı (537 m.) ile İstanbul civarındaki büyük tepeler den başka yükseklik yoktur.

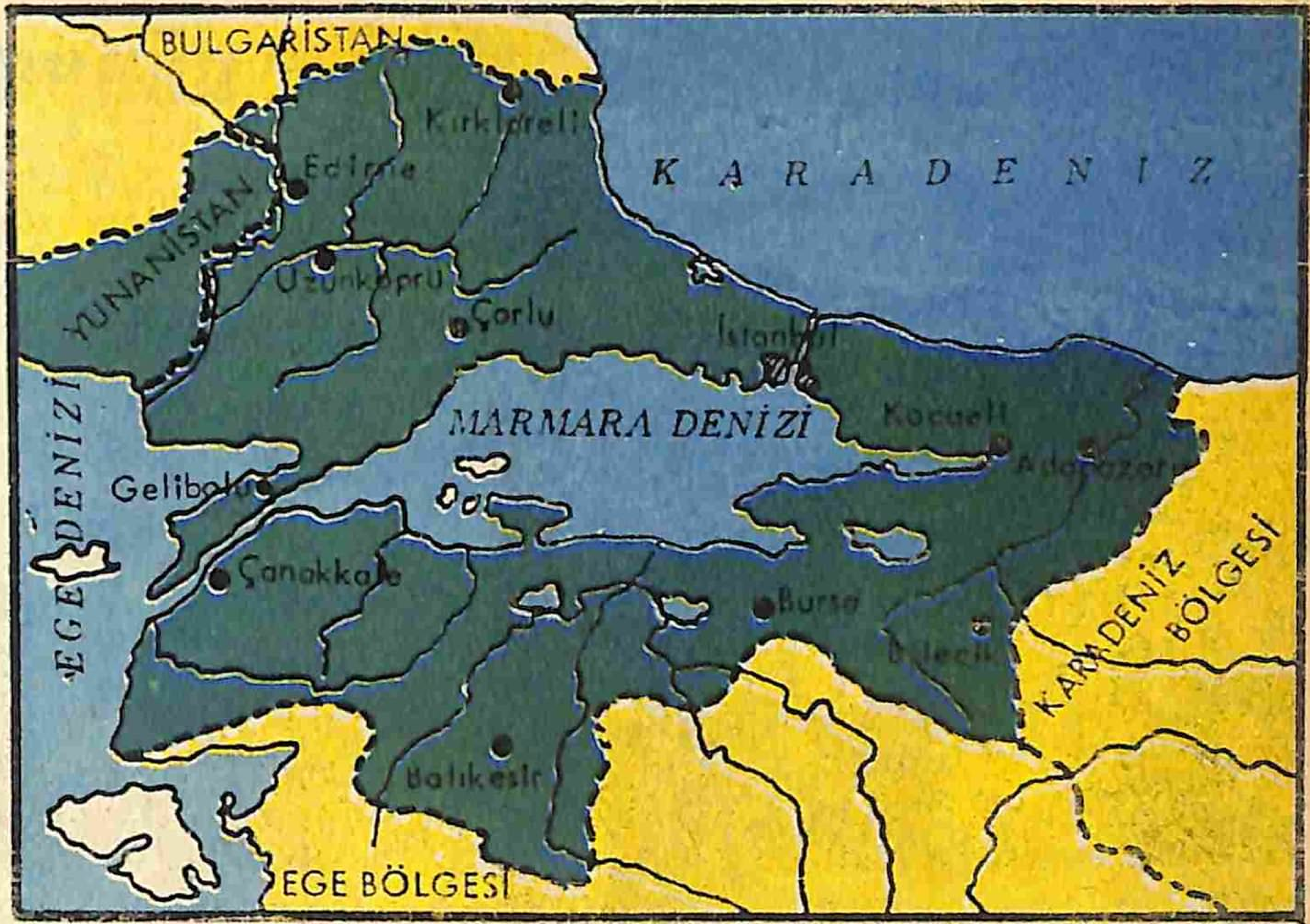
ISTRANCA VE ERGENE BÖLÜMÜ

Kuzeyde bulunan Istranca dağları bu bölgenin tek yüksek yeridir. Güneyde Marmara kıyılarında daha alçak yükseltiler vardır. Ergene ovası bu bölümün büyük bir kısmını kaplar. Meriç'in bir kolu olan Ergene çayı ise bölümün tek akarsuyudur.

Deniz ve turizm

Marmara bölgesi tarihi ve doğal güzellikleriyle yurdumuzun en önemli turistik bölgelerinden biridir. Özellikle yaz aylarında bölgenin çeşitli yerlerine binlerce turist gelir.

GÜNEY MARMARA BÖLÜMÜ

Marmara denizinin güneyinde kalan bu bölüm ovalar ve yaylalarla kaplıdır. Bölümün en yüksek yeri Uludağ'dır. (2500 m.) bu bölümde Sapanca, Ulubat, Manyas ve İznik gibi küçük göller vardır.

Nüfus ve şehirler

Marmara bölgesi nüfus sıklığı bakımından yurdumuzun en kalabalık yerlerinden biridir. Örneğin, Adapazarı ve Bursa ovalarında, kilometrekareye düşen insan sayısı yüzün üstündedir. Bölgenin Istranca ve Karadeniz kıyıları dışındaki her yeri kalabalıktır.

Marmara bölgesinin ve yurdumuzun en kalabalık kenti İstanbul' dur. İstanbul 3 milyona yaklaşan nüfusu ile Balkanların da en kalabalık kentidir. Bursa, Marmara bölgesinin öteki kalabalık kentidir. Nüfusu 280 bin olan Bursa, aynı zamanda bir tarım ve endüstri merkezimizdir.

Bölgenin diğer önemli kentleri ise, Çanakkale (28.000), Tekirdağ (33.000), Balıkesir (85.000), Sakarya (102.000), Edirne (55.000), Kırklareli (29.000) dir. Küçük yerleşme merkezleri arasında ise, Lüleburgaz, Babaeski, Saray, Vize, Uzunköprü, Keşan, Malkara, Alpullu, İnegöl, Karacabey, Susurluk, Gönen, İznik, Bandırma, Mudanya, Gelibolu yer alır.

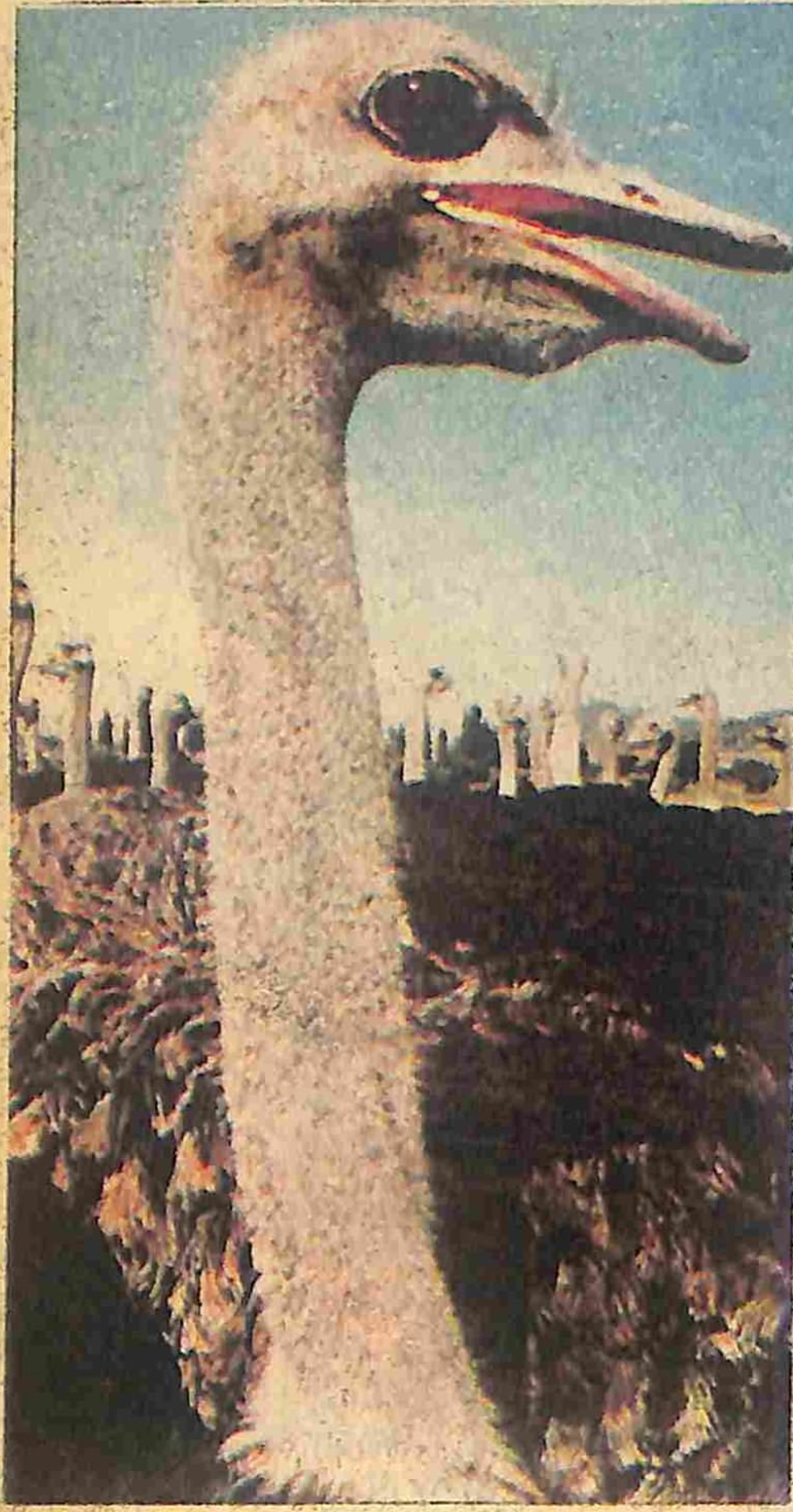

Marmara bölgesinin büyük kentlerinden Sakarya

Çanakkale boğazının en dar yerinde bulunan Çanakkale

Kuşlar dünyasından seçmeler

Deve kuşu

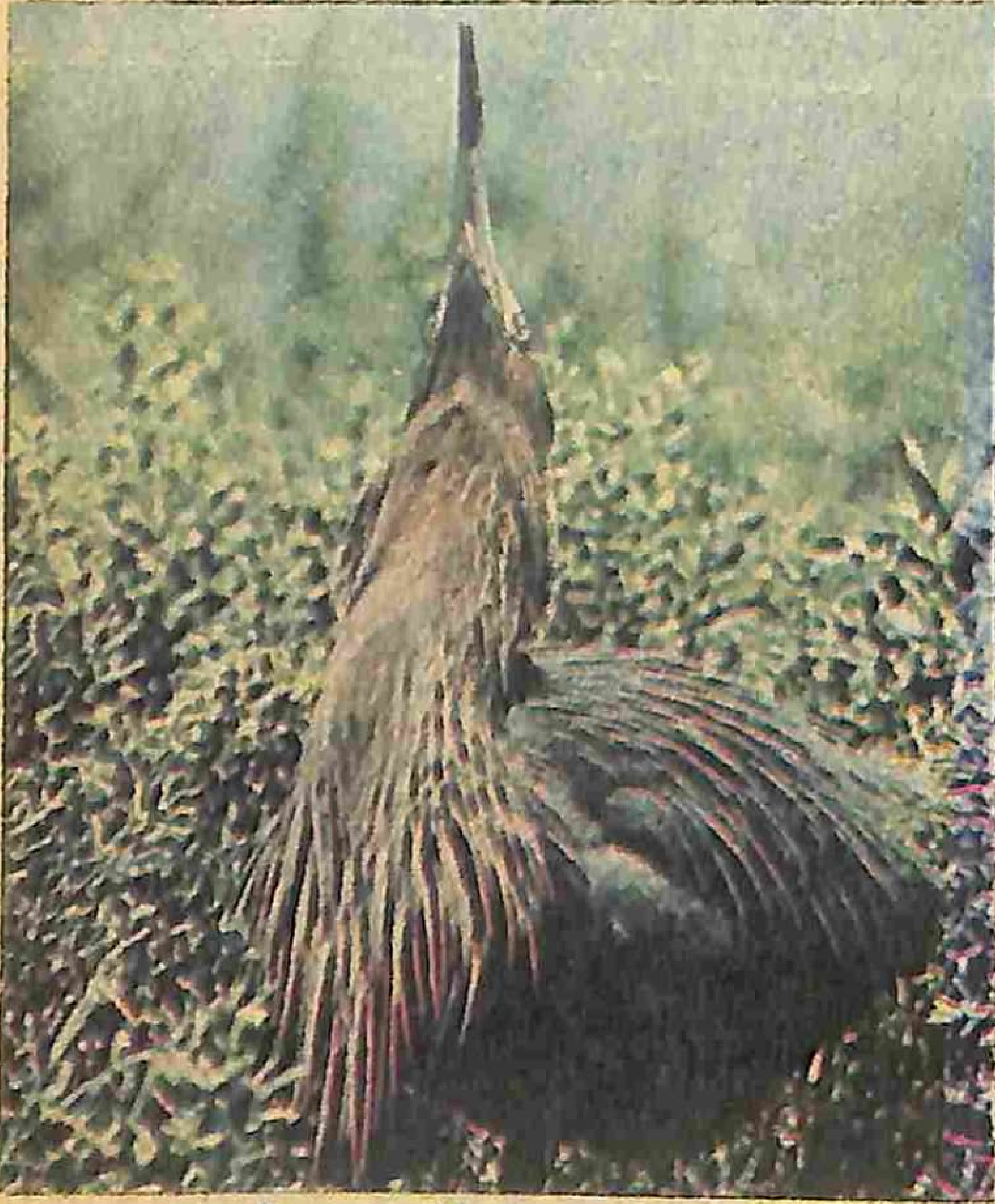
En iri yapılı kuşlardan biri olan deve-kuşu çok uzun boynu ve bacakları ile tanınır. Devekuşu çok hızlı koşar.

Bundan önceki konularda çeşitli gruplara ayırıp incelediğimiz kuşlar bunların en çok tanınanları ve karakteristik özellikleri olanları idi. Dünyada bunlardan başka, gördüğümüz ve görmediğimiz, tanımadığımız ya da sadece ismini duyduğumuz binlerce kuş vardır. Bu sayfalarda daha önce incelemediğimiz kuşların birkaç tanesini resimleriyle tanıyacağız.

Kutup karabatağı

Özellikle kuzey kutbunda yaşayan bu kuş perdeayaklılardandır ve ördek büyüklüğündedir. Tüyleri yeşil ve siyah renklidir. Çok iyi yüzer ve uçar.

Amerika turnası

Bir cins turna olan bu kuş sadece Kuzey Amerika'da yaşar. Tüyleri kirpi gibi diken dikendir. Gagası uzun ve sivridir.

Yeni Zelanda tavuğu

Kalın kırmızı bacakları, kırmızı gagası ve tombul bir vücudu olan bu kuş tavukgillerdendir. Yalnız Yeni Zelanda'da yaşamaktadır.

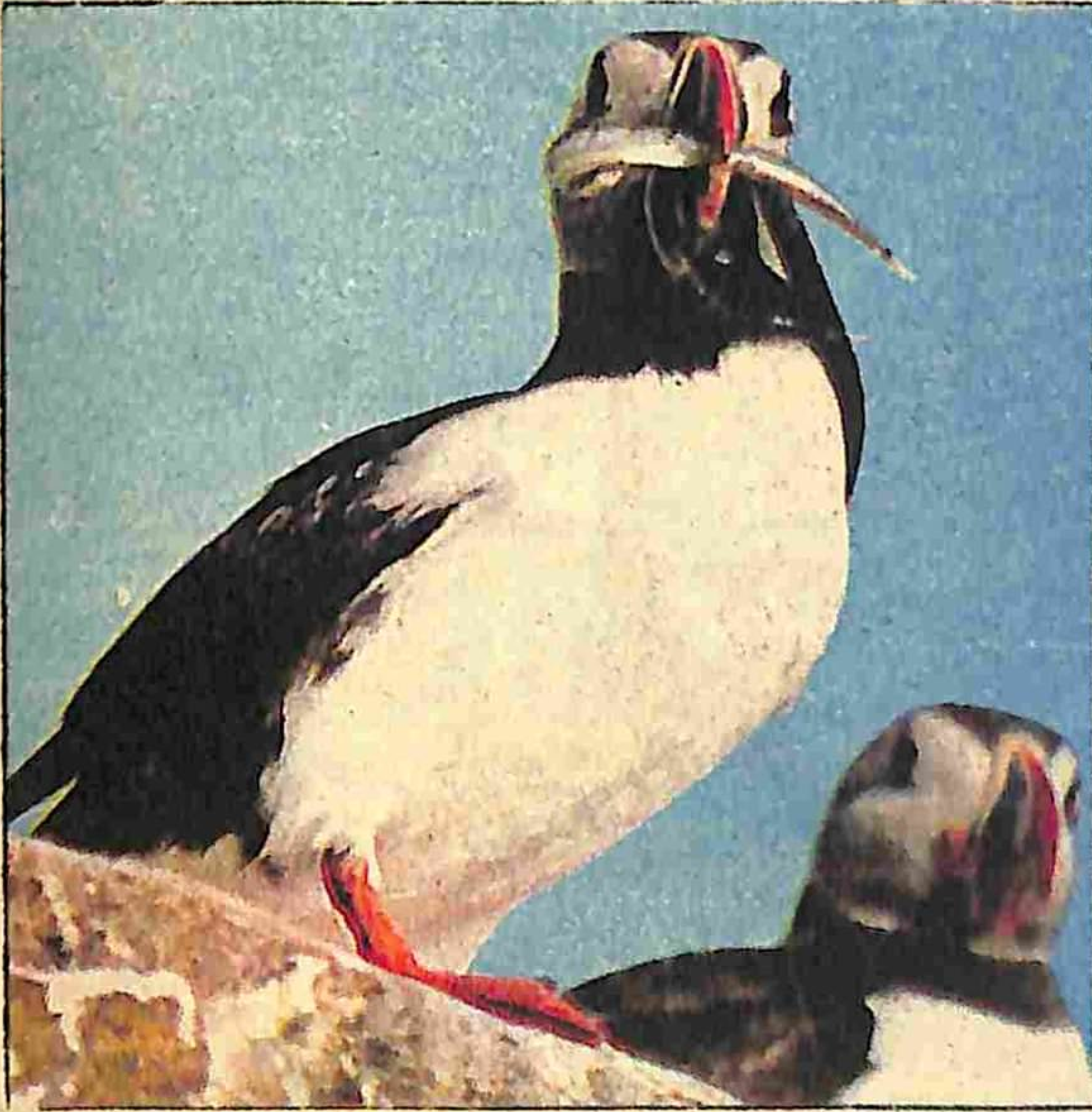

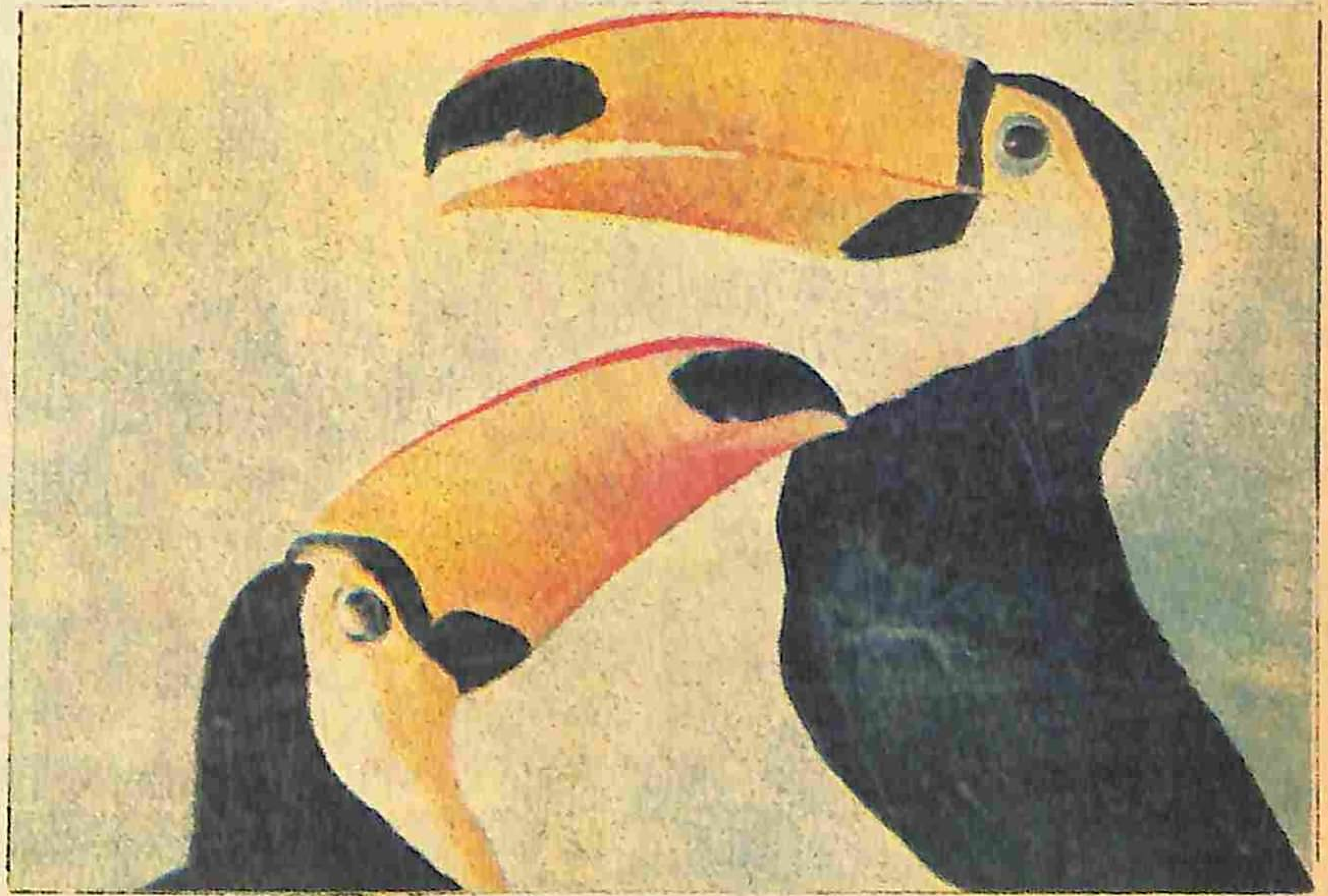
Pabuç gaga

Uzunbacakıllardan balıkçılların bir türü olan bu kuş gagasının genişliği nedeniyle bu adı almıştır.. Tüm uzunbacaklılar gibi sığ sularda ve bataklıklarda yaşar.

Papağan

Ötücü kuşlardan olan papağan, süslü tüyleri ve taklit kabiliyeti ile tanınır. Güvercin büyüklüğünde olan bu kuşun birçok türü vardır. Evlerde süs için beslenir.

Okyanus Martısı

Perdeayaklılardan Atlas Okyanusundaki bazı küçük adalarda yaşayan bu kuşun tek gıdası balıktır. Siyah beyaz tüyleri vardır.

Toko Tukan

Güney Amerika'da yaşayan ve oradaki yerel adı Toko Tukan olan bu kuşun en büyük özelliği kocaman gagasıdır. Vücudunun yarısı büyüklüğünde olan gagası çeşitli renklerdedir. Çirkin bir sesi vardır.

BÜYÜK ŞEHİRLERİMİZİN

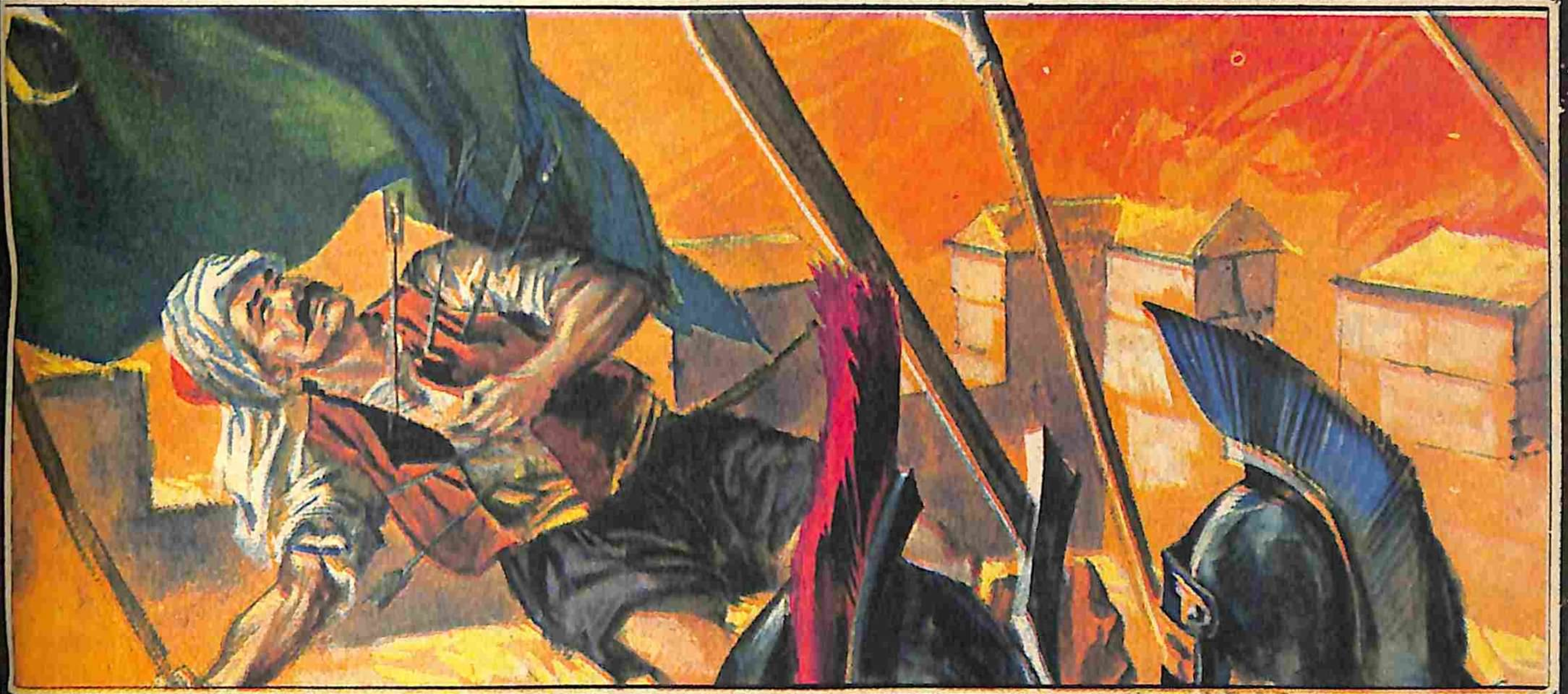

1 Doğanın bir harikası olan İstanbul'da insanlar ilk kez 5000 yıl önce oturmuştu. Yapılan kazılardan bu insanların önce Anadolu yakasında Kadıköy'de oturdukları anlaşılmıştır. Daha sonra İstanbul'a Traklar ve Fenikeliler geldiler. Onları da Yunanlılar izledi. Bu sıralarda orta dereceli bir kent olan İstanbul 2500 yıl önce Romalıların eline geçince gelişmeye başladı. Roma İmparatoru Konstantin, 325 yılında İstanbul'u yeniden inşa ettirmeye başladı.

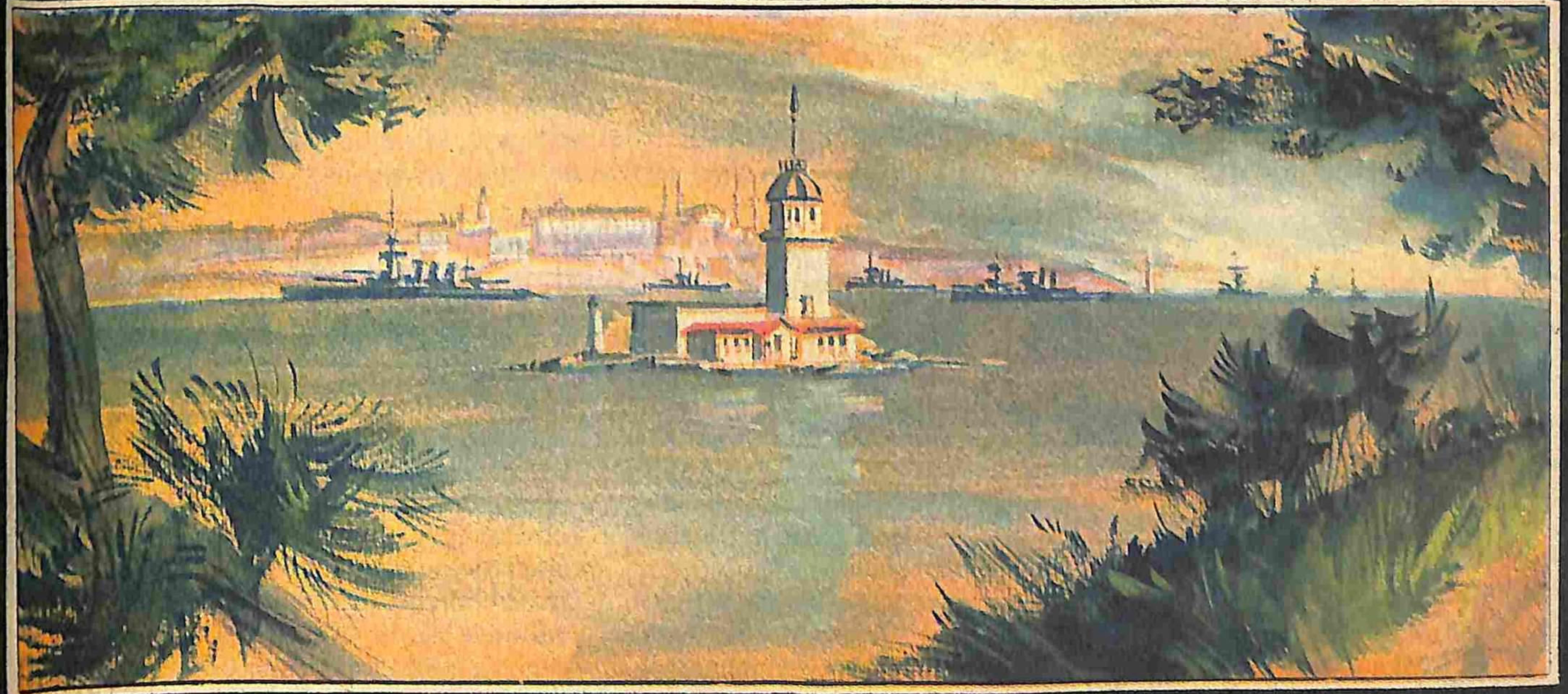

3 Fatih'in başkent yaptığı İstanbul, 1509'da deprem, 1515'de de büyük bir yangın felâketine uğramasına rağmen özellikle Kanuni devrinde onarıldı ve geliştirildi. Bu devirde yapılan sanat eserleri kente bir başka güzellik getirdi. Lâle Devri ise İstanbul'un muhteşem dönemi oldu. Köşkleri, sarayları, mesireleri ve camileri ile dünyanın en güzel beldesi oldu. Ne var ki Lâle Devri'nin sonunda çıkan isyanda İstanbul gaddarca yağma edildi..

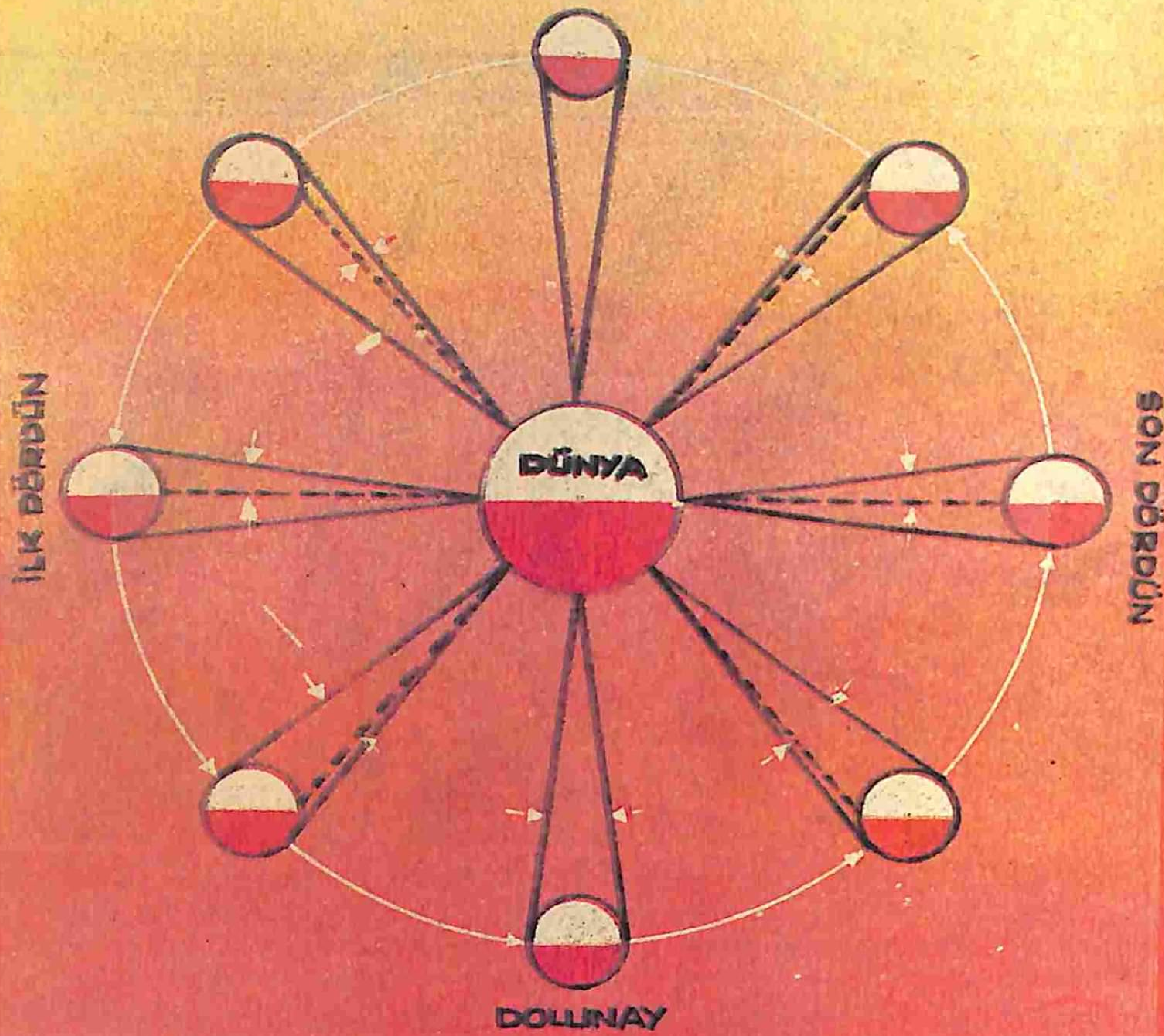
TARİHİ İSTANBUL

2 Roma'dan Bizans'a geçen ve onların başkenti olan İstanbul, 7. yüzyılda dünyanın en büyük kenti oldu. Nüfusu milyonu aştı. Kent Bizanslılarda iken önce Avarlar sonra da Müslümanlar tarafından kuşatıldı. Müslümanlar kenti 4 kez kuşattılar fakat alamadılar. Bundan sonra da Yıldırım Beyazıt, Musa Çelebi ve II. Murat kenti kuşattı. Ancak onlar da başarı kazanamadı. Sonunda Fatih Sultan Mehmet 1453 yılında bu güzel kenti alarak Türklere maletti..

4 İstanbul onarılmasına rağmen sık sık çıkan bu isyanlar sonunda bir türlü toparlanamadı. 1894 yılında meydana gelen deprem ise kenti daha da harap bir hale soktu. Birinci Dünya Savaşı'nda düşman kuvvetleri İstanbul'u işgal ettiler. 16 mart 1920'de başlayan bu işgal 6 ekim 1923'te kaldırıldı. İşgal kuvvetleri de İstanbul için bir felâket oldu. Türkiye, Kurtuluş Savaşı'ndan galip çıktıktan sonra Atatürk başkenti Ankara'ya nakletmiştir.

Ay'ın safhaları

Ay'ın safhaları yukarıdaki gibidir. Yeni Ay safhasında hiç görünmez. Hilâl'de 1 ve 8, ilk dördünde,2,Dolunay'da 4 ve 5,son dördünde 7'nci şekillerdeki gibidir.3'üncü ve 6'ncı şekilde de Ay'ın dörtte üçü görülür.

AY'IN HAREKETLERİ

Nasıl Dünyamız Güneş'in etrafında ve kendi çevresinde dönüyorsa Ay da Dünyamızın etrafında ve kendi çevresinde dönmektedir. Çünkü Ay, Dünyanın uydusudur ve onun çekim kuvvetinin etkisi altındadır. Ancak Ay'ın hareketleri Dünya'nın hareketlerine benzemez. Ay, Dünya etrafında bir kez dolaşırken, kendi çevresinde de bir kez döner. Bu nedenle Dünya'dan Ay'ın sadece bir yüzü görünür. Ay, Dünya etrafındaki dönüşünü, 29 gün, 12 saat, 44 dakika, 2.8 saniyede tamamlamaktadır.

Ay'ın çeşitli zamanlardaki görünüşlerine "Ayın safhaları" (Evreleri) adı verilir. Bu görünüşler Ay'ın Dünya etrafındaki tam bir dönüşü sırasında meydana gelir. Ay'ın safhaları şöyledir:

Ay'ın önce karanlık yüzü Dünya'ya dönüktür. Bu nedenle hiç görünmez. Buna "Yeni Ay" safhası denir. Bundan birkaç gün sonra ise Ay, hilâl şeklinde görülür.

Hilâl şeklinden bir hafta sonra Ay "D" harfi gibi yarım daire şeklinde görünür. Buna, "İlk dördün" denir. Bu safhada Ay yörüngesi üzerindeki yolun dörtte birini katetmiştir.

İkinci haftanın sonunda Ay, tam bir daire şeklindedir. Ay'ın, Güneş tarafından aydınlatılan yüzünün tam olarak göründüğü bu safhaya "Dolunay" denir.

Dolunaydan sonra ay, tekrar küçülmeye başlar. Dolunaya gelene kadar geçirdiği safhalara bu kez ters olarak yeniden girer. Önce yarım daire şeklinde görünür. Buna, " Son dördün" denir. Sonra hilâldeki şeklini alır. Böylece bir ay tamamlanmış olur. Bundan sonra da yeni aydan başlayarak safhaları yeniden geçirir.

Solucanlar

Omurgasız hayvanların bir grubu olan solucanların içinde, yer solucanı, sülükler ve tenyalar gibi hayvanlar bulunur. Yer solucanları bu grubun en çok tanınan hayvanıdır.

Yer solucanı

Yer solucanının vücudu, çeşitli halkalardan meydana gelmiştir. Silindir biçimindeki vücudun üstü nemli bir deri ile kaplanmıştır ve boyu 30 santım kadardır. Yumuşak ve nemli topraklarda yaşar. Solucanın ayakları yoktur. Bunun yerine her halkada dört çift kıl bulunmaktadır. Bu kıllar gözle görülmez. Hayvan bu kılların ve vücudun içindeki kasların yardımıyla hareket eder. Gözleri bulunmayan solucan ışığa karşı duyarlıdır. Işıktan korkar ve kaçar. Sindirim aygıtı birinci halkada bulunan ağızla başlar, her halkada boğumlar şeklinde devam eder ve son halkadaki anüsle biter.

Yer solucanlarında biri sırtta, biri de karında tüm vücutta uzanan iki damar vardır. Bu damarlar birtakım damar yayları ile birbirine bağlanmıştır. Damar yayları yürek ödevini görür. Boşaltım ödevini de her halkada bulunan bir çift kirpikli huni yapar.

Solucanlar bitki kırıntıları ve toprakta çürümekte olan organik maddelerle beslenirler. Bunlar erselik hayvanlardır. Yani erkek ve dişi organ aynı hayvan üzerinde bulunur. Buna rağmen iki solucan birbiriyle çiftleşebilir.

Diğer solucanlar

Solucanlar grubunda bulunan diğer hayvanlar halkalı kurtlar ve yassı kurtlar olmak üzere iki sınıfa ayrılır.

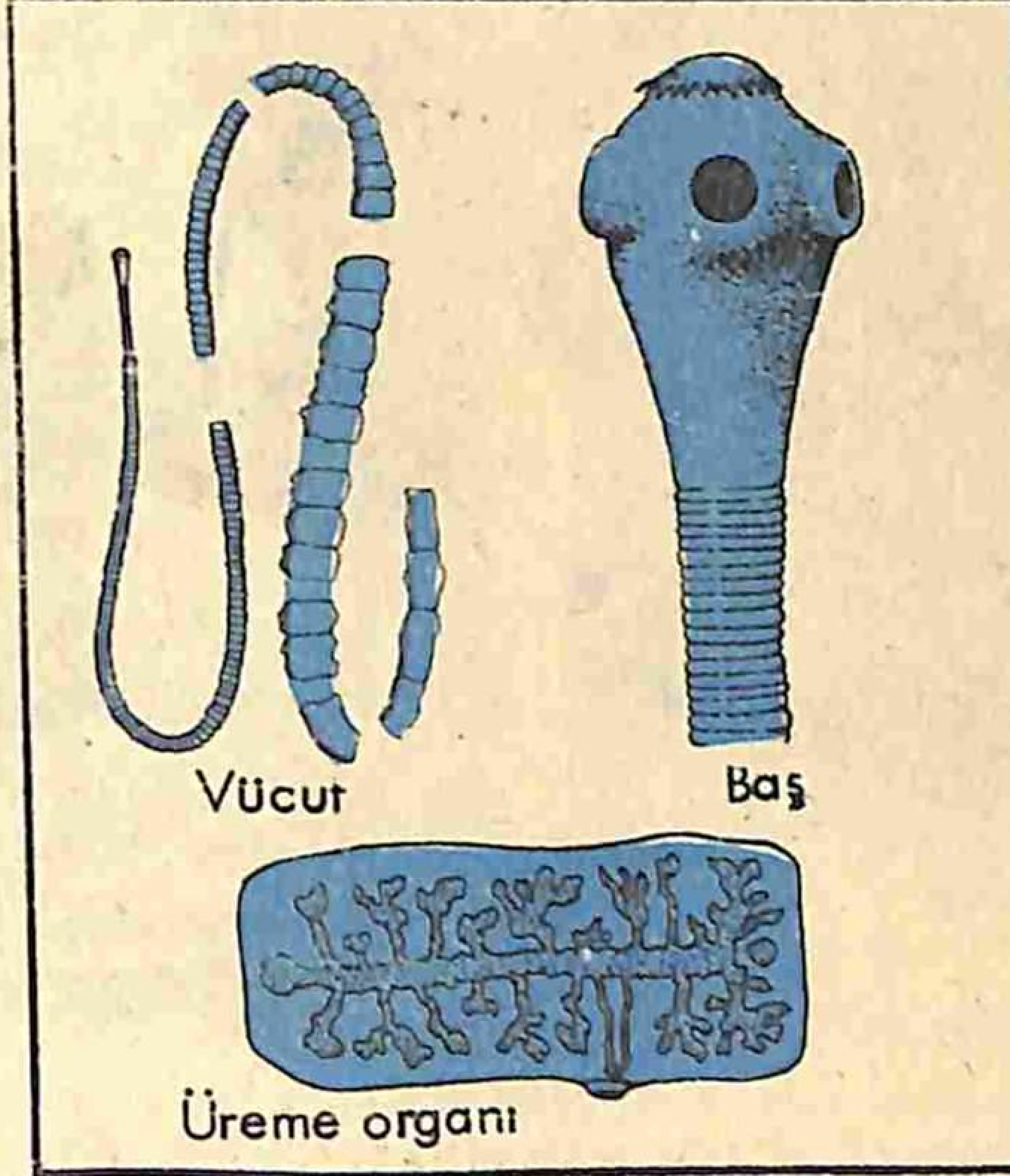
Yer solucanları halkalı kurtlardandır. Halkalı kurtların diğer tanınmış hayvanı ise sülüktür. Sularda ve bataklıklarda yaşayan sülükler, insan ve hayvan kanı emerek beslenirler.

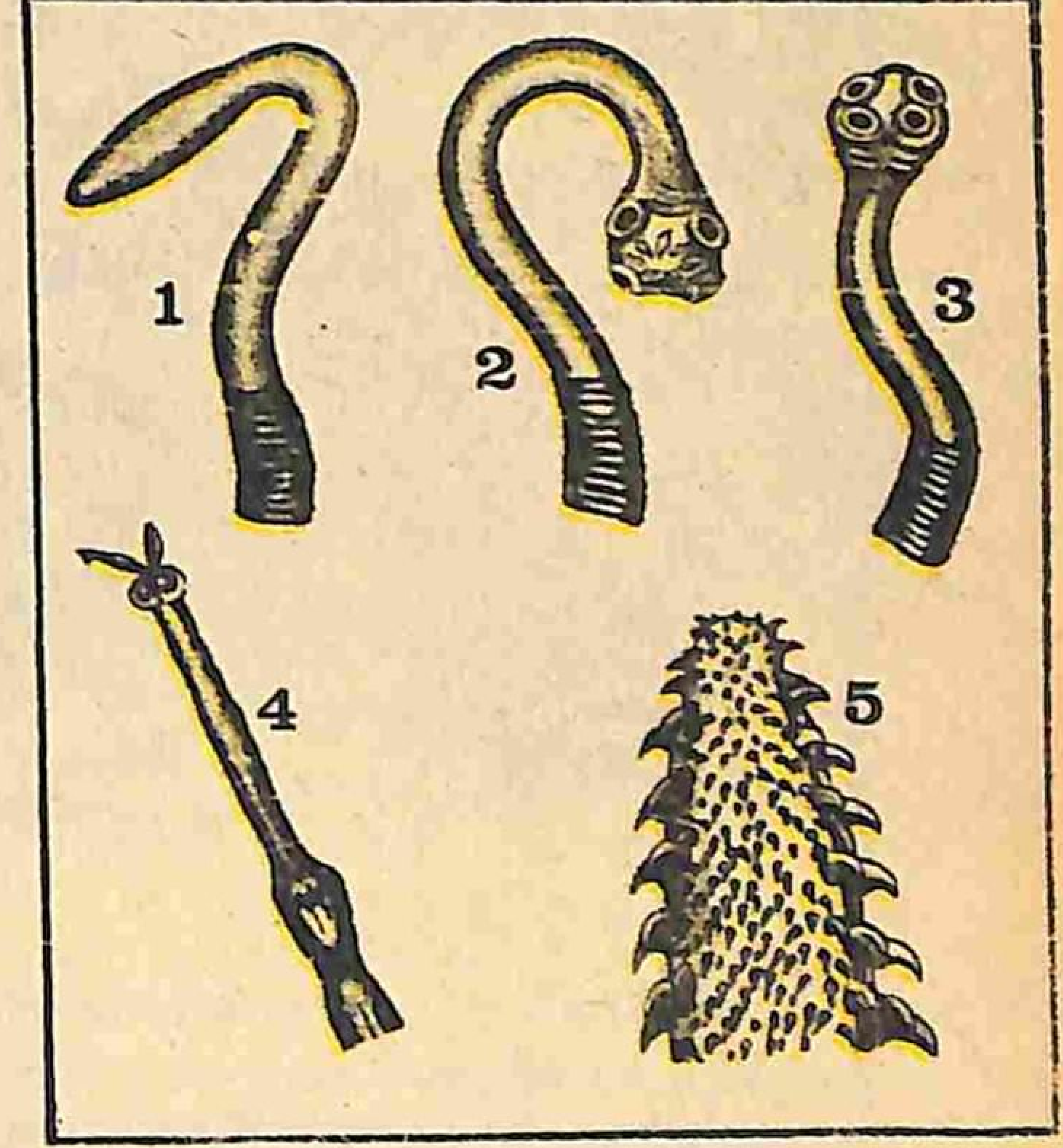
Yassı solucanlar grubunda bulunan hayvanların hemen hepsi asalak yaşar. Bunların en tanınmışı da tenyalardır. Birçok çeşidi bulunan tenyaların sindirim ve dolaşım aygıtları yoktur. Bunlar incebağırsaklarda sindirilmiş besinlerle beslenirler.

Yer solucanı

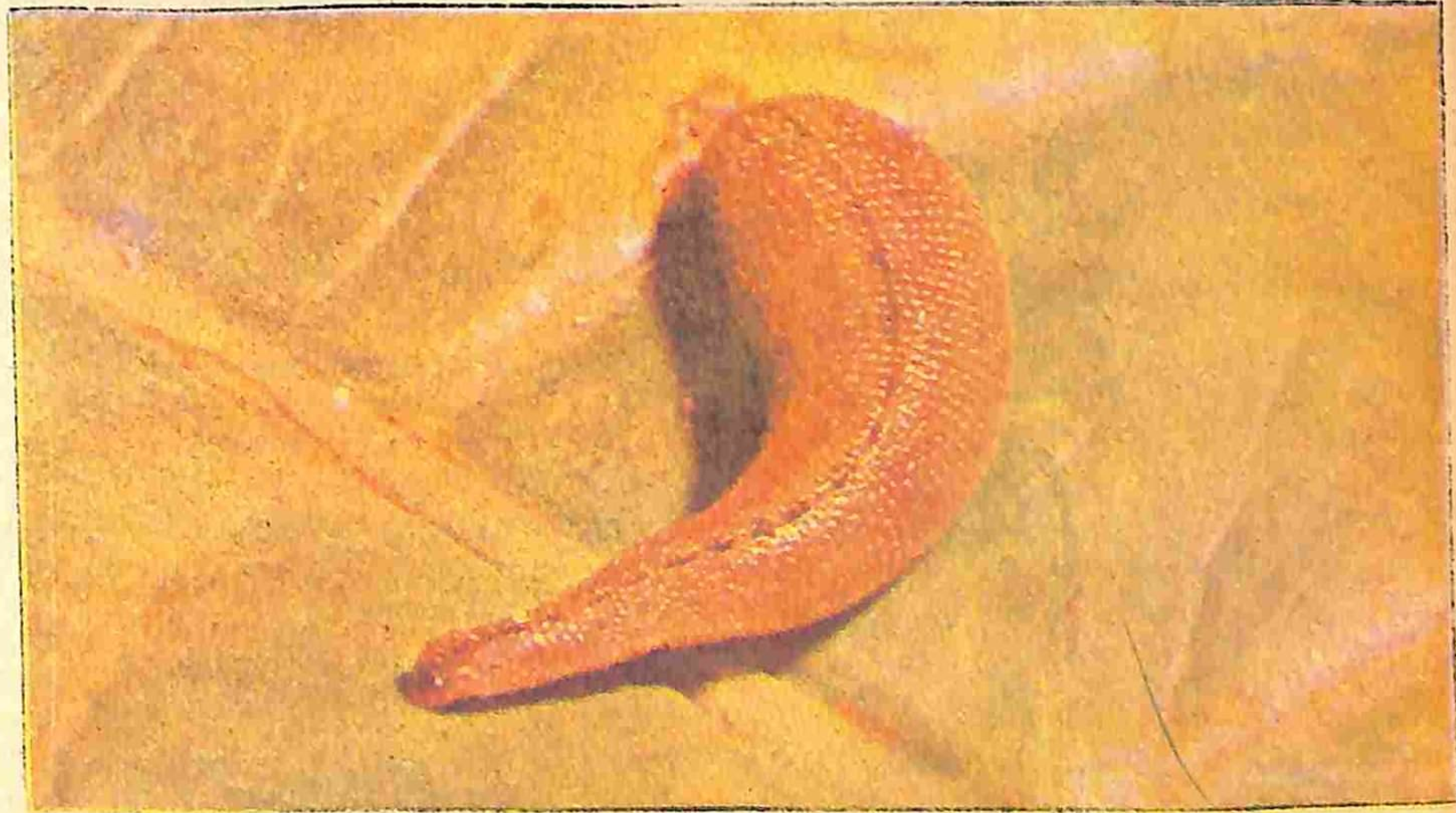
Solucanlar grubunun en tanınmış hayvanı olan yer solucanı. 30 santim kadar uzunluğunda silindir biçiminde bir vücudu olan bu hayvan toprakta yaşar...

Tenya ve çeşitleri

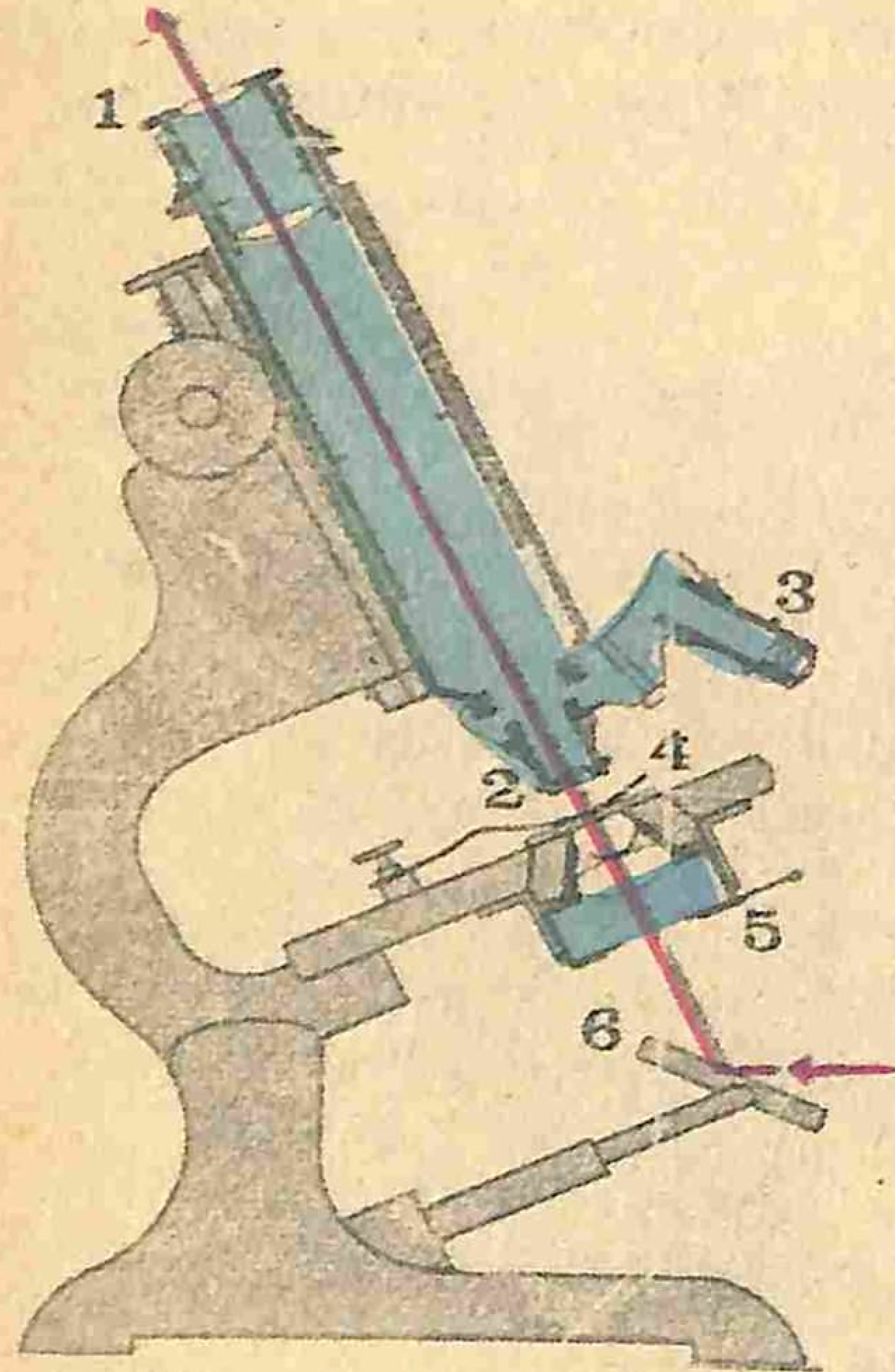
Soldaki şekilde, tenyanın başı, vücudu ve kuyruğu ile yumurta dolu bir halkası sağdaki şekilde ise tenya türleri ile tenyanın başının büyütülmüş hali görülüyor: 1 - İnsan tenyası, 2 - Silahlı tenya, 3 - Silahsız tenya. 4 - Köpek tenyası, 5 - Tenyanın başının büyütülmüş şeklinde çengellerin görünüşü...

Sülük

Solucanlar grubunun halkalı kurtlar sınıfından olan sülük. Sülük sularda ve bataklıklarda yaşar. İnsan ve hayvanların kanını emerek beslenir.

20'inci yüzyıldan önce Avrupa'da kullanılan, şimdi çeşitli müzelerde bulunan mikroskoplar.

Mikroskobun yapısı
1. Oküler, 2-3. Objektifler, 4. Tabla, 5. Kondansör, 6. Ayna.

MİKROSKOP

Mikroskop merceklerden yarar-ınılarak yapılmış bir optik aygıt-r. Gözle görülemeyecek kadar kü-ık cisimlerin incelenmesinde kul-nılır.

Mikroskobun yapısı

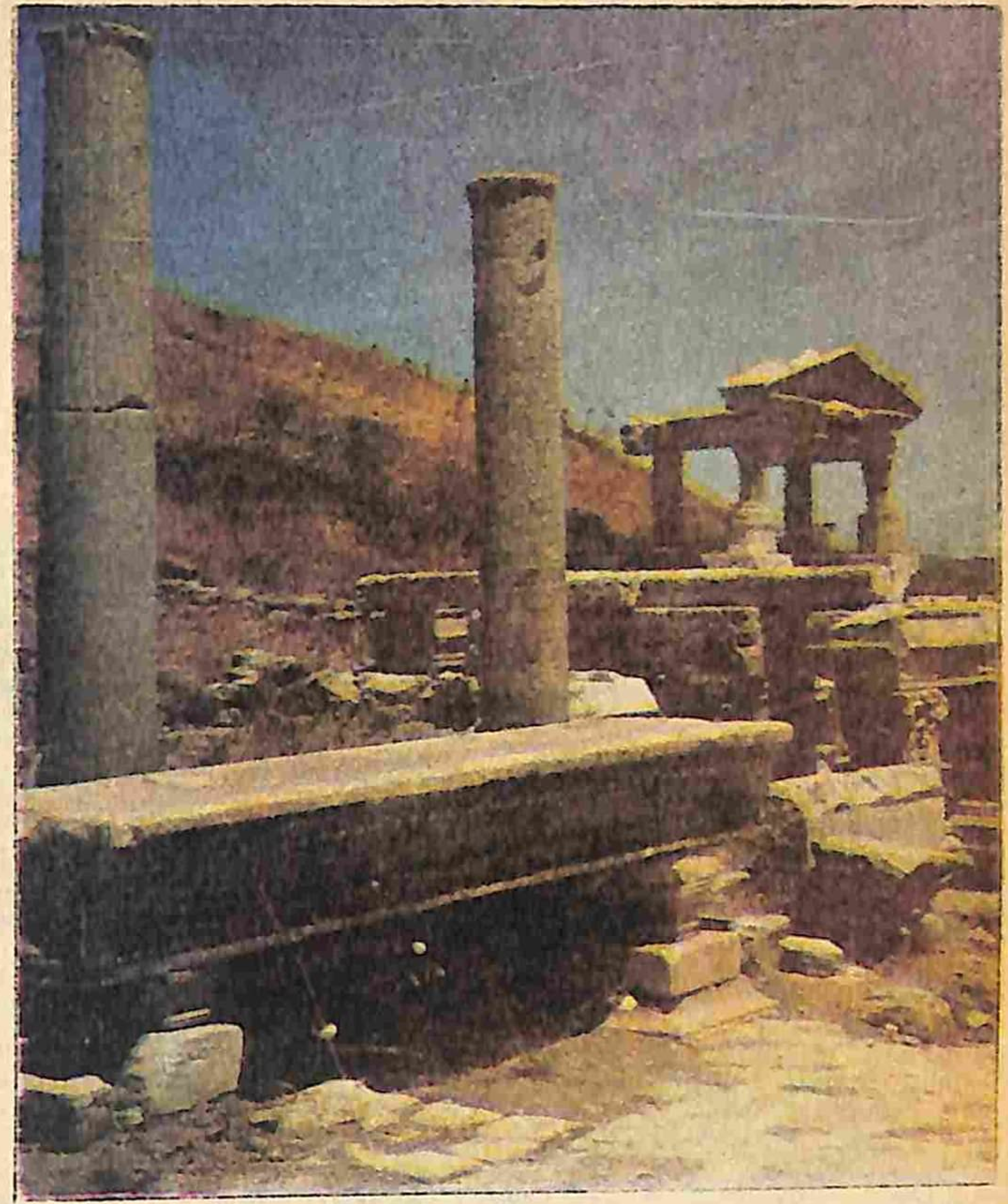
Mikroskop uzunluğu sabit olan boru ile bu borunun iki ucuna yer-ştirilmiş ince kenarlı bir mercek- meydana gelmiştir. Bu mercek-lerden cismin konduğu yere yakın o-ana objektif, gözle bakılan yerde lunanına ise oküler denir. Cismin nduğu yere tabla adı verilir. Bun-rdan başka mikroskopta cismi ay-nlatmaya yarayan bir ayna ve bo-unun uzunluğunu ayarlayan bir dü-zen bulunur.

Mikroskopta tablaya konan cisim önce objektif tarafından büyütülür. Objektifin büyüttüğü görüntü oküler tarafından da büyütülerek göze ulaşır. Böylece cismi gerçek ve büyük olarak görürüz. Normal mikroskoplarda büyüme 2500 misli kadar olabilir. Elektron mikroskobu denen daha geliştirilmiş bir mikroskop ise bundan daha fazla büyütebilir.

Mikroskoplar genellikle tıpta, biyoloji ve analiz laboratuvarlarında, kullanılır.

Mikroskobu 1590 yılında Hollandalı bir gözlükçü olan Zakarias Jansen bulmuştur. Daha sonra bir İngiliz bilgini olan Robert Hook mikroskoba ışık düzenini ekleyerek cisimlerin daha net görünmesini sağlamıştır.

Efes, İonlardan kalan eşsiz bir kenttir

İonlar Ege kıyılarına gelmiş en uygar milletlerden biridir. Bunlar anavatanları olan Yunanistan'ın sanat anlayışı ile Anadolu'da gördükleri eserleri birleştirmişler bunların karışımı olan bir görüşle eşsiz sanat eserleri meydana getirmişlerdi. Bu sanat eserlerinin en güzelleri ise yukarıda Efes kentinde toplanmıştı ...

Tarihe sayısız bilgin yetiştiren millet: İONLAR

Diyojen İonyalıydı

İonların en büyük özelliklerinden biri de ilkçağın ünlü bilginlerinden çoğunun İonya'da yetişmiş olmasıdır. Diyojen, Tales, Pisagor ve daha birçok ünlü bilgin İonya'da yetişmişti. Yukarıdaki resimde "Gölge etme başka ihsan istemem" vecizesini söyleyen İonyalı düşünür Diyojen görülmektedir ...

Ege kıyılarında sayısız eserler bırakan İonlar önceleri koloniler kurmak üzere Yunanistan'dan buralara gelmişlerdi. Daha sonra Dor'ların istilası yüzünden vatanlarını terk ederek iyice Ege kıyılarına yerleştiler. En çok İzmir dolayları ve Büyük Menderes ırmağı civarında toplanan İonların en önemli kentleri İzmir(Symira), Efes(Efesos) ve Milet(Miletos)tur.

İonlarda devlet yönetimi

İonlar da önceleri diğer ilkel kavimler gibi şehir devletleri halinde yaşamışlardı. Ancak bunlar hiç bir zaman birlik kurarak güçlü bir devlet meydana getirememişlerdi... Bu şehirlerin hepsine birden İonya deniyordu. Önceleri her kenti bir kral yönetmekte idi. Ancak sonradan şehirlerdeki asiller kralları devirerek yönetimi ele aldılar. Bunlar barış zamanlarında şehirleri kendileri yönetiyor, savaş zamanlarında ise yönetimi Tiran adı verilen devlet adamlarına devrediyorlardı.

İonlarda uygarlık

İonyalıların gerçek olarak başarıya ulaştıkları konular ticaret ve uygarlıktır. Geçimlerini ticaretten sağlayan İonyalılar bundan kazandıkları parayla eşsiz sanat eserleri yaratmışlardır. Sanatları, Yunan ve Anadolu anlayışlarının karışımından meydana gelmiştir.

İonya'nın en büyük özelliklerinden biri de ilk çağın en büyük filozoflarının buradan yetişmiş olmasıdır. Bu bilginler arasında astronomi ve matematik bilgini Tales, fizik bilgini Anaksimenes, matematik bilgini Pisagor, Diyojen, Heredot ve Hipokrat bulunmaktadır.

Müslümanların ilk büyük zaferi BEDİR'de kazanıldı

Bedir Savaşı Müslümanların ilk büyük sınavı olmuştu. Çünkü o zamana kadar böyle büyük sayılabilecek bir savaş yapmamışlardı. Bu ilk sınav Müslümanların başarısı, hem de kesin zaferi ile bitmişti. 300 kişilik Müslüman kuvveti o zamana kadar Arabistan'da görülmemiş disiplin ve beraberlikle savaşmış kendilerinden 3 misli kalabalık olan Mekke ordusunu perişan etmişti. Savaş bittiği zaman Mekke ordusunun başta Komutanı Ebu Cehil olmak üzere büyük kısmı ölmüş, ya da tutsaklanmıştı. Geri kalanlar ise canlarını kaçarak kurtarabilmişlerdi.

Hz. MUHAMMED'İN SAVAŞLARI

Hz. Muhammed, Müslümanlığı yaymak için her şeyi göze almıştı. En büyük arzusu bu işi kan dökmeden ve kimsenin canını yakmadan yapmaktı. Ancak başta Mekkeliler olmak üzere kendisine birçok kimsenin karşı çıkması onu savaşlar yapmak zorunda bıraktı. Müslümanlığın en büyük düşmanları Mekkeliler olduğu için büyük savaşlar da bunlara karşı yapıldı.

Bedir savaşı (624)

Hicret'ten iki yıl sonra Hz. Muhammed bir Mekke kervanının Şam'dan Mekke'ye döndüğünü haber aldı. 300 kişilik bir kuvvet toplayarak bu kervanı vurmak için yola çıktı. Bunu duyan Mekkeliler de 900 kişilik bir ordu kurarak Ebu Cehil komutasında Hz. Muhammed'in önüne gönderdiler. Bedir'de yapılan savaşı sayıları çok az olmalarına rağmen Müslümanlar kesin bir zaferle bitirdiler. Başta Ebu Cehil olmak üzere birçok Mekkeli öldü.

Uhud savaşı (625)

Bu yenilginin acısını unutamayan Mekkeliler ertesi yıl 3000 kişilik bir ordu ile Medine üzerine yürüdüler. Hz. Muhammed şehirde savunma yapmak istiyordu. Ancak genç Müslümanlar savaşmak arzusunda idi. Bunların ısrarı üzerine Hz. Muhammed, Mekkelileri dışarda karşılamayı kabul etti. Savaşta Mekke kuvvetleri yine üstündü. Buna rağmen, Müslümanlar savaşı kazanmak üzereydiler. Ancak, o sırada Müslüman okçuların boş bulunması savaşın kaybedilmesine yol açtı. Hz. Muhammed ordularını toparlayıp Mekkelileri bir süre izlediyse de bir sonuç alamadı.

Hendek savaşı (627)

Mekkeliler 627 yılında 10000 kişilik bir ordu ile Medine üzerine yürüdüler. Hz. Muhammed ise, bu kez kentte kalıp savunma yapmaya kararlı idi. Bir İranlı Müslüman olan Selman-ı Farisi'nin tavsiyelerine uyarak kentin etrafını hendeklerle çevirdi. Mekkeliler, hendeklerin önüne kadar geldiler. Ancak daha ileri gi-

demediler ve bir sonuç alamadan geri döndüler.

Hudeybiye barışı (628)

Putperestlerce kutsal olan Kâbe'yi Hz. Muhammed'de kutsal saymış ve kıble olarak burayı göstermişti. Bu nedenle Hendek savaşından bir yıl sonra Kâbe'yi ziyaret etmeye karar verdi. Hz. Muhammed'in 1500 kişilik bir grupla Mekke'ye hareket etmesi Mekkelileri endişeye düşürdü. Müslümanların kente girmesine izin vermediler. Bunun üzerine Peygamber Mekke yakınlarında Hudeybiye denilen yerde konakladı. Burada Mekkelilerle yapılan görüşmelerden sonra Hudeybiye Barışı denen antlaşma imzalandı. (628). Buna göre, Hz. Muhammed, Kâbe'yi ziyaretini bir yıl erteleyecek, iki taraf 10 yıl birbirleriyle savaşmayacak ve Mekkelilerden biri Medine'ye sığınırsa iade edilecek, bu işi bir Müslüman yaparsa geri verilmeyecekti. Ancak kısa bir süre sonra Mekkeliler barışı bozdular.

Mekkelilerin barışı bozmalarına Mekke'den Medine'ye gidenler yol açtı. Bu insanları Müslümanlar barış uyarınca kabul etmeyip geri çeviriyorlardı. Bunlar tekrar Mekke'ye dönemedikleri için iki kent arasında özellikle Mekke kervanlarını soymaya başladılar. Bunun üzerine Mekkeliler barıştan bu koşulun kaldırılmasını istediler. Böylece barışın bozulması yolunda ilk adımı attılar.

Mekke'nin fethi (630)

Mekkelilerin barışı bozmaları üzerine Hz. Muhammed, 10.000 kişilik bir kuvvetle Mekke üzerine yürüdü. Mekkeliler Müslümanlar karşısında tutunamayacaklarını anlayınca kenti teslim ettiler. Hz. Muhammed doğru Kâbe'ye giderek buradaki putları kırdırdı. Mekkelilerin büyük bir kısmını Müslüman yaptı. Bundan sonra Müslümanlar Taif'e ve Tebük'e birer sefer yaptılar.

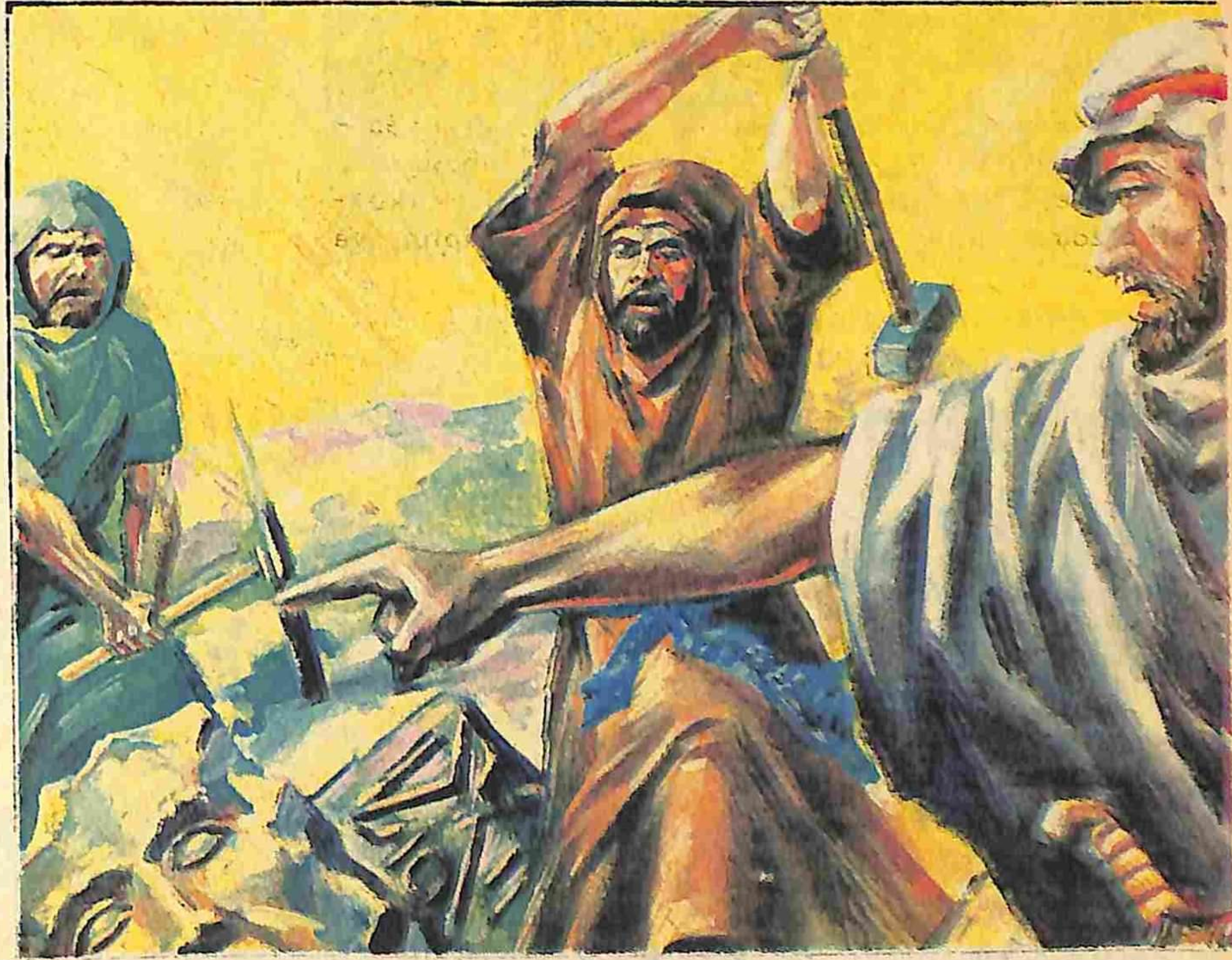
Hz. Muhammed'in ölümü

Hz. Muhammed, Mekke'yi fethettikten sonra hastalanmıştı. Son olarak hacca gitmek istiyordu. 632 yılında binlerce Müslümanla birlikte Mekke'ye gitti. Burada toplanan Müslümanlarla veda konuşması yaptı. Müslümanlığın tamamlandığını, Kuran'ın bittiğini söyledi. Hac'dan döndükten sonra hastalığı iyice arttı. Hatta imamlık yapamaz oldu. Yerine en yakın arkadaşı Hz. Ebubekir imamlık yaptı. Nihayet 8 Haziran 632 de 63 yaşında öldü.

Müslümanlar en çok şehidi Uhud Savaşında verdiler

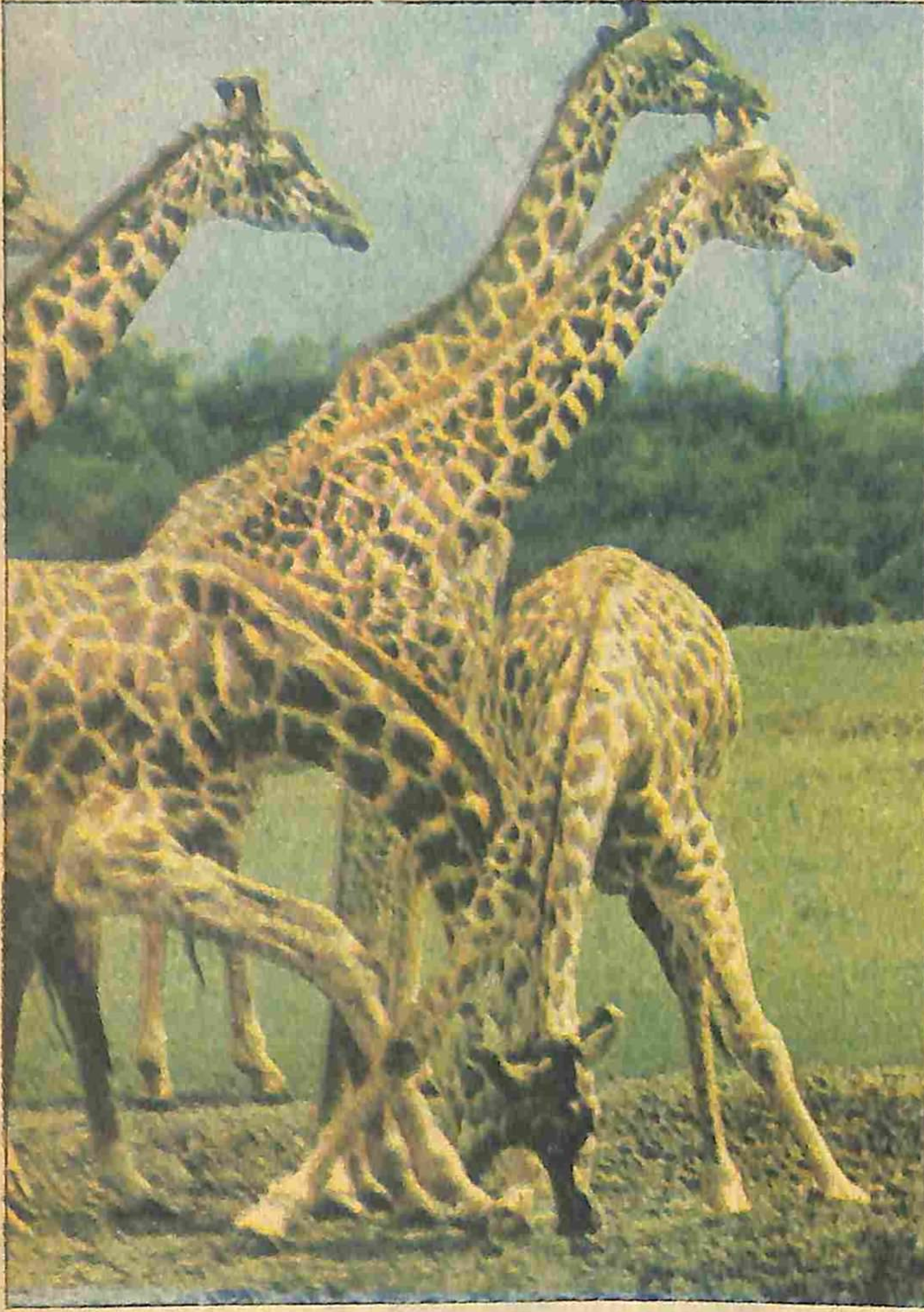
Bedir'de uğradıkları yenilginin acısını unutamayan Mekkeliler bir yıl sonra 30.000 kişilik bir orduyla yola çıktılar. Hz. Muhammed Mekkelileri Medine'de karşılamak istiyordu. Ancak genç Müslümanlar ısrar edince onları Uhud'da karşıladı. Savaşın kazanılacağı bir sırada okçuların boş bulunmaları Müslümanları yenik düşürdü. Müslümanlar en çok şehidi bu savaşta verdiler...

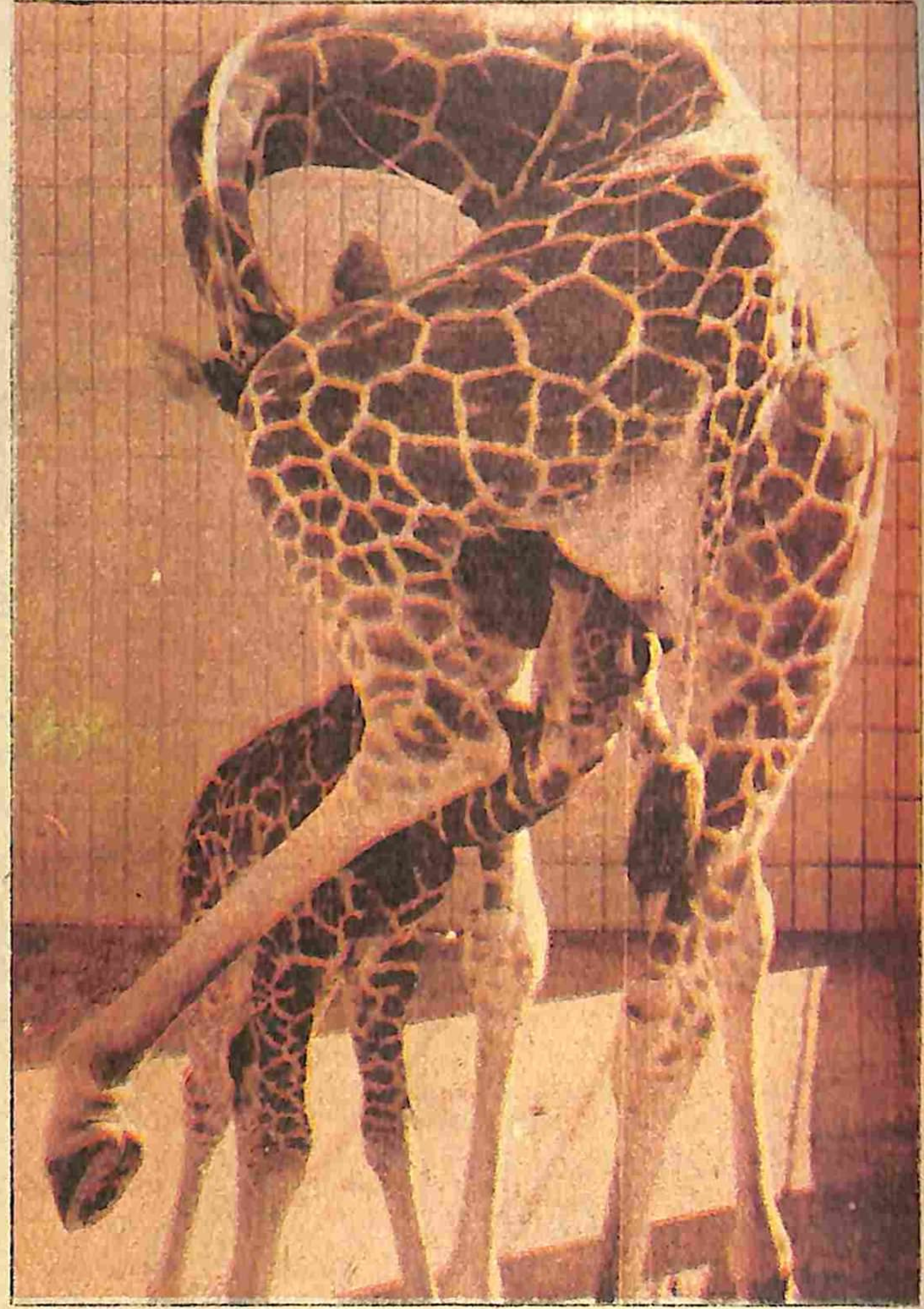
Kâbe'deki putlar böyle kırılmıştı

Hz. Muhammed Mekke'nin fethi için hazırlıklarını tamamladıktan sonra 10.000 kişilik bir kuvvetle yola çıktı. Mekkeliler bu güçlü ordunun karşısında tutunamayacaklarını anladıklarından kenti Müslümanlara teslim ettiler. Hz. Muhammed doğru Kâbe'ye giderek buradaki yalancı tanrıları dışarı çıkarttırıp kırdırdı.

ZÜRAFA

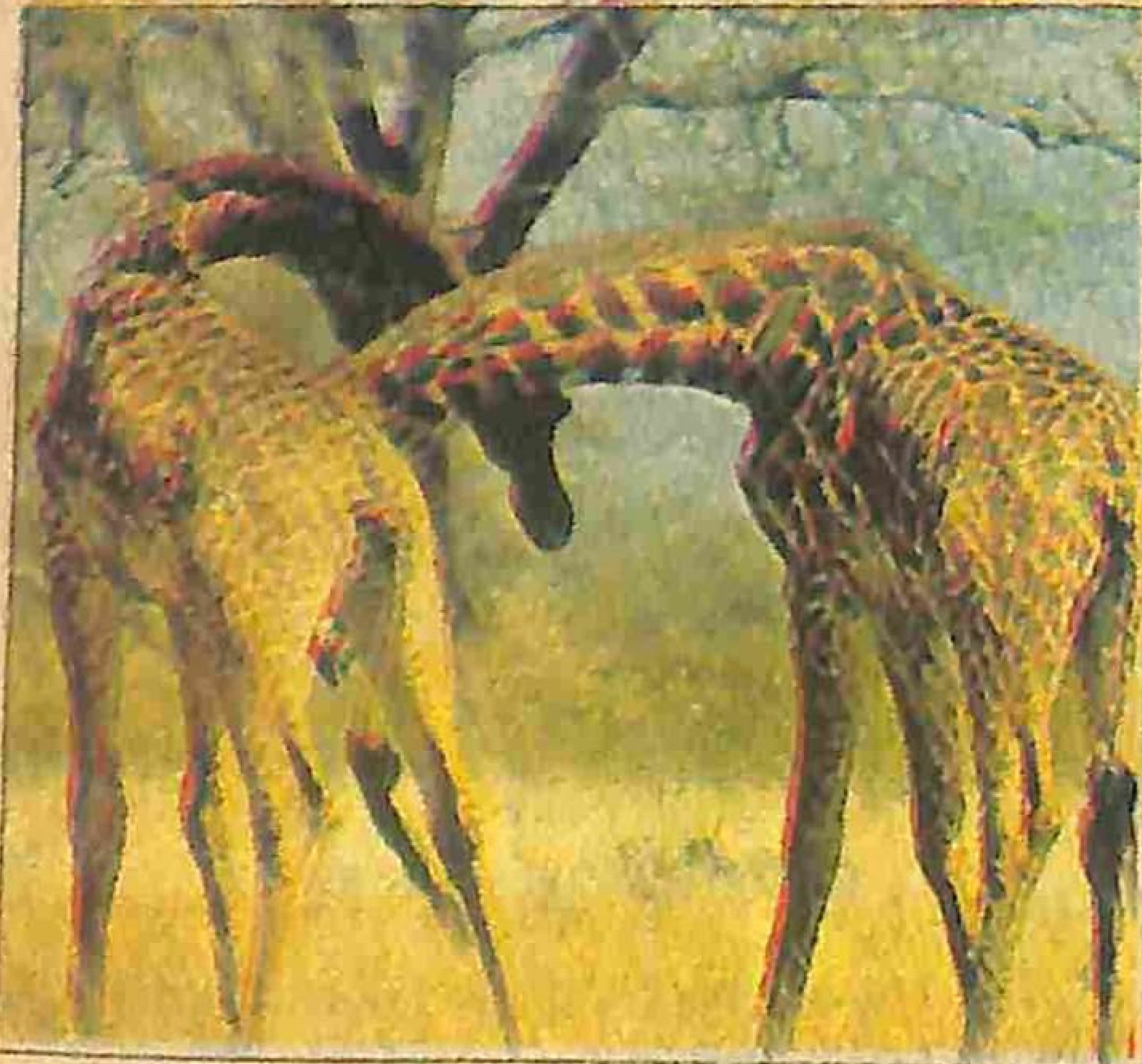

Zürafa Afrika savanlarında sürüler halinde yaşar...

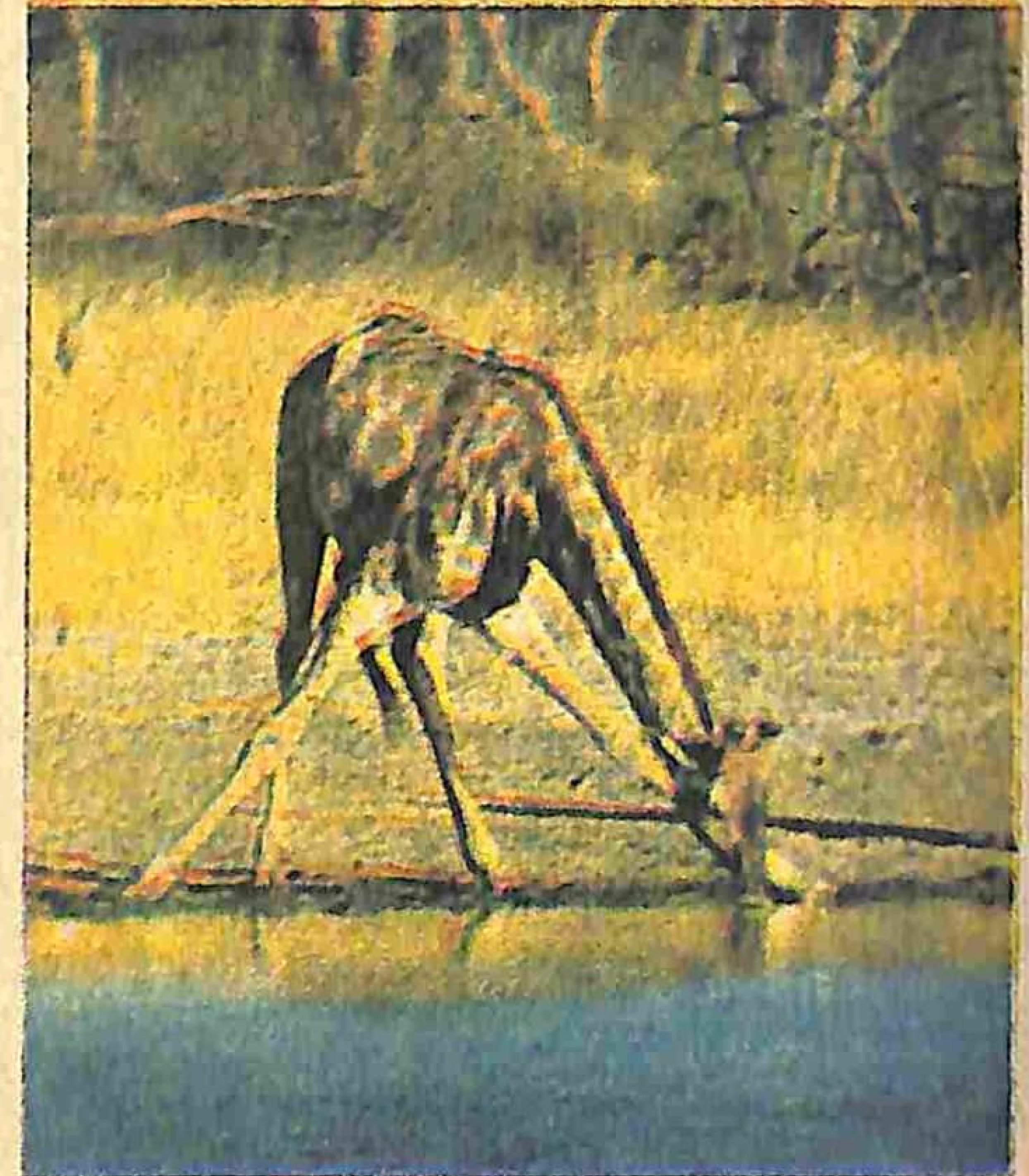
Bir zürafa yavrusunu böyle emzirir...

Zürafanın en büyük silâhı çiftesidir

Bir zürafa boynunu uzatınca 6 metre yüksekliğe ulaşabilir...

Hayvanların arasında boynunun ve boyunun uzunluğu ile tanınmıdır. Boynunu uzattığı zaman 6 metre yükseklikteki yaprakları yiyebilir. Geviş getiren memelilerden olan zürafa çok ürkektir. Yırtıcı hayvanlardan kaçarak kurtulabilir. Çiftesi ise en büyük silâhıdır. Zürafa, Afrika'nın geniş savanlarında yaşar. Başlarında vücutları ile kıyaslanamayacak kadar küçük iki boynuz vardır. Ön bacakları uzun olduğu için hayvanın arkası alçaktır. Buna rağmen çok hızlı koşar. Eti ve derisi için çok avlanan bu hayvanın nesli tükenmek üzeredir.

Bir zürafa su içerken bacaklarını böyle kırar...